

Current social problems

Probleme sociale actuale

Empirical Research in

Social Work and Sociology

ISSN 2668-3512
ISSN-L 2668-3512

Volume III, Issue 1

March 2021

TIMISOARA, ROMANIA

Empirical Research in Social Work and Sociology
Department of Social Work & Department of Sociology

Editor of the current issue:

Cosmin GOIAN

Phone: (+40) 0744 810 318 / E-mail: cosmin.goian@e-uvv.ro

Address: Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Secretary of the current issue:

Dănuț Sorin BĂLĂUȚĂ

Phone: (+40) 746 660 992 / E-mail: danut.balauta@e-uvv.ro

Address: Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

ISSN 2668-3512

ISSN-L 2668-3512

Editura Universității de Vest

2021

Edited at West University of Timisoara
Department of Social Work & Department of Sociology

Editorial Board

Editor-in-Chief

Cosmin GOIAN, West University of Timisoara, Romania

Deputy Editor-in-Chief

Laurențiu ȚÎRU, West University of Timisoara, Romania

Associate Editors

Monika ALISCH, Fulda University of Applied Sciences, Fulda, Germany

Victor GROZA, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, U.S.A.

Ulrich PAETZOLD, Brandenburg University of Technology, Cottbus - Senftenberg, Germany

Nicoleta NEAMȚU, Babeș-Bolyai University, Romania

Mona VINTILĂ, West University of Timisoara, Romania

Viren SWAMI, Anglia Ruskin University, Cambridge, UK

Rosella TOMASSONI, Università degli Studi di Cassino, Folcara, Italy

Melania POPA-MABE, University of South Carolina, South Carolina, USA.

Mihai - Bogdan IOVU, Babeș-Bolyai University, Romania

Managing Editors

Dănuț Sorin BĂLĂUȚĂ, West University of Timisoara, Romania

Editorial Board

Dănuț Sorin BĂLĂUȚĂ, West University of Timisoara, Romania

Carmen BĂRBAT, West University of Timisoara, Romania

Andreea BÎRNEANU, West University of Timisoara, Romania

Venera BUCUR, West University of Timisoara, Romania

Simona DABU, West University of Timisoara, Romania

Theofild LAZĂR, West University of Timisoara, Romania

Alexandru NEAGOE, West University of Timisoara, Romania

Patricia RUNCAN, West University of Timisoara, Romania

Carmen STANCIU, West University of Timisoara, Romania

Mihaela TOMIȚĂ, West University of Timisoara, Romania

Loredana Marcela TRANCĂ, West University of Timisoara, Romania

Florina Luiza VLAICU, West University of Timisoara, Romania

Elisabeta ZELINKA, West University of Timisoara, Romania

Roxana UNGUREANU, West University of Timisoara, Romania

Sînziana PREDA, West University of Timisoara, Romania

Contents

Social integration of LGBTQ+ persons1

Alexandra-Elena MUNTEANU, Theofild-Andrei LAZĂR

Integration of Roma people on the labor market 39

Florina Mădălina IACOB, Theofild-Andrei LAZĂR

The role of parents in child development 68

Elena Mădălina COJOCARU

**Implications of parents going to work abroad on their children
..... 92**

Ana SÎMBOTELECAN

**Parents involvement in children's education. premise of their
school success143**

Elena Carmen ROȘOGA, Patricia RUNCAN

Cuprins

Integrarea socială a persoanelor LGBTQ+1

Alexandra-Elena MUNTEANU, Theofild-Andrei LAZĂR

Integrarea pe piața muncii a persoanelor de etnie romă 39

Florina Mădălina IACOB, Theofild-Andrei LAZĂR

Rolul părinților în dezvoltarea copilului..... 68

Elena Mădălina COJOCARU

Implicațiile plecării părinților la muncă în străinătate asupra copiilor 92

Ana SÎMBOTELECAN

Implicarea părinților în educația copiilor premisă a succesului școlar al acestora 143

Elena Carmen ROȘOGA, Patricia RUNCAN

Editorial

Cosmin GOIAN¹

The current issue of the magazine includes articles in the area of social assistance and protection on topics known in contemporary Romanian society.

Results of research on sexual minorities, the integration of Roma into the labor market and studies on current challenges in the field of child protection - children whose parents work abroad, but also on the role of adults in personal and educational development are presented. minors.

The studies are based on both quantitative and qualitative methods, and the results are a current contribution to the knowledge of the social problems facing Romania.

Cosmin GOIAN

Editor of the current issue

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300223, Timisoara, Timis, Romania;
E-mail: cosmin.goian@e-uvt.ro

Editorial

Cosmin GOIAN¹

Numărul curent al revistei cuprinde articole din zona asistenței și protecției sociale pe tematici cunoscute în societatea românească contemporană.

Sunt prezentate rezultate ale unor cercetări privind problematica minorităților sexuale, integrarea persoanelor de etnie romă pe piața muncii și a unor studii privind provocări actuale din domeniul protecției copilului - copii ai căror părinți lucrează în străinătate, dar și despre rolul adulților în dezvoltarea personală și educațională a minorilor.

Studiile au la bază atât metode cantitative cât și calitative, iar rezultatele sunt o contribuție actuală la cunoasterea problemelor sociale cu care se confruntă România.

Cosmin GOIAN

Editor of the current issue

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300223, Timisoara, Timis, Romania;
E-mail: cosmin.goian@e-uvt.ro

Social integration of LGBTQ+ persons

Alexandra-Elena MUNTEANU, Theofild-Andrei LAZĂR¹

Abstract

Romania is considered one of the most homophobic countries in Europe, 2 thirds of the community of homosexuals hiding their identity. The main purpose of the research was to find out if LGBTQ+ people can integrate into society as easy as heterosexual people. The main hypothesis of the research is that if a person is part of the LGBTQ+ category, will encounter problems in society, at work, in school or university and in the family. The research sample was conducted at the recommendation of a person from the Accept Association and consists of 13 people. The research tool is the qualitative interview. The research results show that the experience of males has a more negative view than the experience of females. Regarding the situation in schools, the subjects reported that the experience in high school was a negative one since young people are more mischievous during that period, often experiencing bullying. In society those who have not made their sexual orientation public had a better reputation than those who made the orientation public.

Keywords: LGBTQ+, discrimination, social integration.

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Integrarea socială a persoanelor LGBTQ+

Alexandra-Elena MUNTEANU, Theofild-Andrei LAZĂR¹

Abstract

România este considerată una dintre cele mai homofobe țări din Europa, 2 treimi din comunitatea homosexualilor ascunzându-și identitatea. Scopul principal al cercetării a fost de a afla dacă oamenii LGBTQ+ se pot integra în societate la fel de ușor ca oamenii heterosexuali. Principala ipoteză a cercetării este că, dacă o persoană face parte din categoria LGBTQ+, va întâmpina probleme în societate, la locul de muncă, la școală sau la universitate și în familie. Eșantionul a fost realizat la recomandarea unei persoane din Asociația Accept și este format din 13 persoane. Instrumentul de cercetare este interviul calitativ. Rezultatele cercetării arată că experiența bărbaților are o viziune mai negativă decât experiența femeilor. În ceea ce privește situația din școli, subiecții au raportat că experiența în liceu a fost una negativă, deoarece tinerii sunt mai răutăcioși în acea perioadă, adesea se confruntă cu hărțuirea. În societate, cei care nu și-au făcut publică orientarea sexuală au avut o reputație mai bună decât cei care au făcut publică orientarea.

Cuvinte cheie: LGBTQ+, discriminare, integrare socială.

1. Mișcarea LGBTQ+ la nivel internațional și național

1.1. Originile numelui „LGBTQ+” și ale steagului

LGBTQ+ este termenul cel mai des întâlnit în lume ce se referă la comunitatea persoanelor ce nu sunt heterosexuale. Un alt termen folosit pentru a defini această comunitate este „Rainbow Community”. Fiecare literă din abrevierea „LGBTQ+” înseamnă: L-lesbian, G-gay, B-bisexual, Transgender/Transexual, Q-Queer/Questioning, iar „+” încorporează termenii intersex, asexual, ally, pansexual, agender, gender queer, bigender, gender variant, pangender (OK2BME, 2020). Steagul LGBTQ+ a apărut în anul 1978, fiind creat de artistul Gilbert Baker. Harvey Milk, unul dintre primii oameni gay care a fost ales ca oficial în Statele Unite, l-a rugat

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

pe Gilbert să creeze un simbol pentru comunitatea persoanelor homosexuale. Culorile steagului formează un curcubeu, fiecare culoare simbolizând: roșu- viața, portocaliu- vindecare, galben- lumina, verde- natura, turcoaz- arta, indigo- armonie- violet- spirit. (Gonzalez, 2020)

1.2. Mișcarea LGBTQ+ la nivel international

În anul 1924, imigrantul german pe nume Henry Gerber a fondat Societatea pentru Drepturile Omului în Chicago. Aceasta a fost prima organizație documentată pentru drepturile homosexualilor în Statele Unite. În adrul organizației, Gerber a publicat ediții ale buletinului informațional „Prietenie și libertate”. Organizația nu a reușit să își atingă scopurile deoarece s-au organizat raiduri ale poliției ce au făcut grupul să se desființeze un an mai târziu, în 1925. În anul 2015, guvernul american a desemnat casa lui Henry Gerber din Chicago drept reper istoric național. În timpul celui de-al doilea Război Mondial, naștii au ținut homosexualii în tabere de concentrație unde li se dădea o insignă în formă de triunghi ce avea culoarea roz. Aceeași insignă era folosită pentru „predători sexuali”. Anii '50 nu au fost atât de prietenoși cu persoanele homosexuale, astfel că în 1952 Asociația Psihiatrică Americană a declarat homosexualitatea ca fiind o tulburare mentală, iar în 1953, oamenilor homosexuali le era interzisă practicarea meseriilor federale. Anii 1960 au venit cu un progres, astfel că în 1961 Illinois a devenit primul stat care a decriminalizat homosexualitatea. Una dintre cele mai importante mișcări ale comunității LGBTQ+ a fost „Stonewall Riots” din 1969. A fost unul dintre cele mai importante proteste care a durat 5 zile. În anul 1970 s-a organizat un eveniment în care s-au comemorat evenimentele de la Stonewall, iar de atunci luna iunie a fost dedicată paradelor gay. De asemenea, activiștii au preluat simbolul triunghiului roz, considerându-l un „gay simbol”. Deoarece persoanele homosexuale erau excluse și nu puteau aplica pentru diverse locuri de muncă sau chiar în armată, în 1992, Bill Clinton a creat campania „Don't Ask, Don't Tell”. Prin această campanie el a permis comunității LGBTQ+ să se înroleze în armată cu condiția de a păstra secretă orientarea sexuală. Astfel, peste 12,000 de ofițeri au părăsit armata. În anul 2011, președintele Barack Obama a creat o campanie prin care a promis că va abroga „DADT” (History, 2017).

1.3. Mișcarea LGBTQ+ în România

Încă din epoca domnitorilor au existat diverse cronicile unde se vorbea despre sodomie. Domnitorul Vasile Pravila includea în cronicile sale pedepse pentru, după

cum era numită în acea vreme, sodomie. Pe parcursul timpului s-au păstrat registre unde erau descrise relațiile conjugale ale bărbaților căsătoriți, considerate acte de sodomie. Aceste persoane erau judecate de Biserică, după care li se aplicau diverse pedepse precum amenda, bătaia sau chiar închisoarea. La începutul secolului XX, personalități precum Mihai Văcărescu, Bogdan Pitești sau Emanuel Bibescu și-au afirmat public orientarea sexuală. Tot în această perioadă au existat povești despre idilele femeilor, dar care nu au ajuns în atenția publică. În perioada interbelică, subiectul homosexualității a devenit popular în presă deoarece a creat multe scandaluri. Au apărut în acea perioadă articole despre Petre Comănescu sau Panait Istrati. Astfel, au apărut opere ale marilor scriitori precum Alexandru Macedonski sau Mateiu Caragiale unde aceste prejudecăți culturale sunt scoase în evidență și puse la îndoială. În perioada lui Carol al II-lea și mai apoi în cea a lui Ion Antonescu în România a existat un naționalism ortodox represiv, persoanele homosexuale fiind considerate „condamnate în fața Domnului”. În perioada comunistă a României, homosexualitatea era condamnată deoarece contrazicea idealurile acestui regim. Bărbații trebuiau să se angajeze în realizarea planurilor liderilor comuniști, iar femeile trebuiau să fie niște „eroine”. În această perioadă erau organizate procese unde veneau câte 20 de persoane ce nu se cunoșteau între ele pentru a fi judecați conform Articolului 200 ce incrimina homosexualitatea. Cu toate că homosexualitatea era interzisă prin lege, viața persoanelor LGBTQ+ a continuat. Oamenii se puteau întâlni în locuri ferite, totul fiind secret. În anul 1990, după căderea comunismului, nu s-au schimbat multe, Articolul 200 persistând până în 1996 când s-a revizuit acea lege. În articolul revizuit se specifica că: „1. Relațiile sexuale între persoane de același sex, săvârșite în public sau dacă au produs scandal public, se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 5 ani” și „5. Îndemnarea sau ademenirea unei persoane în vederea practicării de relații sexuale între persoanele de același sex, precum și propaganda ori asocierea sau orice acte de prozelitism săvârșite în același scop se pedepsesc cu închisoarea de la 1 la 5 ani”. Datorită 7 incriminări homosexualității, occidentalii ce au beneficiat de imunitate au afirmat lucruri pe care românii nu erau pregătiți să le recunoască. În anii '90 s-a desfășurat un discurs anti-gay care a împânzit mass-media, fiind susținut de persoane influente precum Sorin Dumitrescu. În 2001 însă, situația s-a schimbat în România deoarece nu a mai fost singura țară din Uniunea Europeană ce condamna persoanele homosexuale. După abrogarea Articolului 200 au apărut reviste, publicații și chiar organizații precum Organizația Accept (Stirivizuale, 2018).

1.4. Legislația și politicile sociale specifice înainte de 1989

Din anul 1936 homosexualitatea a fost interzisă în România. Datorită nazismului care se împrăștiă în Europa, articolul 431 al codului lui Carol al II-lea s-a modificat. În acel articol se prevedea pedepsirea homosexualilor cu o sentință de la 6 luni la 2 ani, iar dacă persoana era minoră, homosexualitatea era pedepsită cu 1 până la 3 ani. Acest articol a rămas în legislație inclusiv în perioada comunistă. A fost schimbat, totuși, de Nicolae Ceaușescu în 1968. În același an apare cuvântul „homosexualitate” ca termen în Codul Penal al României, unde sunt prevăzute 3 articole ce condamnă homosexualitatea. Dintre aceste 3 articole, cel mai cunoscut este Articolul 200 prin care orice relație sexuală între persoanele de același sex va fi pedepsită de la 1 la 5 ani de închisoare. Acest articol a rămas în vigoare și după 1989, când România a ieșit de sub regimul comunist.

2.2. Cazul Mariane Cetiner Mariana Cetiner a fost născută în anul 1957, fiind abandonată de mama sa într-un orfelinat. Ea a fost mereu o persoană pasionată de sport, motiv pentru care a fost transferată la o școală pentru atleți. După această perioadă, ea s-a căsătorit cu un cetățean turc, locuind în Istanbul pentru o perioadă. În 1995 însă, ea s-a întors în România, stabilindu-se în Alba Iulia. Viața ei urma să se schimbe în momentul în care s-a mutat cu Elena Mihailescu și Adina Vană. Cele trei au colaborat în cadrul unor afaceri. Mai târziu, Mariana Cetiner a fost condamnată la 3 ani de închisoare pentru că a întrebat-o pe Adina Vană dacă dorește să întrețină relații sexuale cu ea. Conform Articolului 200, întrebarea pusă de Mariana însemna încălcarea legii și pedeapsa cu închisoarea cu o sentință de la 1 la 5 ani. Victima a relatat că a fost forțată să doarmă în aceeași cameră cu Mariana Cetiner, unde aceasta a început să își dezvăluie orientarea sexuală și să recunoască că a avut relații intime cu diferite femei în Alba Iulia. Mariana i-a spus Adinei că o iubește și că se pot căsători în Olanda, unde legea permitea căsătoriile între persoanele de același sex. Victima a refuzat propunerea Mariane, motivând prin faptul că ea este „o femeie normală”. Din declarațiile victimei reiese că Mariana a continuat aceste propuneri. Situația în care cele 3 colege de apartament se aflau a degenerat într-o zi, lucru care a făcut-o pe Elena Mihailescu să contacteze poliția împotriva Mariane. Aceasta avea scrisori pe care le-a arătat polițiștilor ca și dovadă. Într-o dimineață, Mariana a încercat să-și convingă colegele de apartament să o primească înapoi, însă acestea au dat un răspuns negativ și au contactat poliția. În aceeași zi, Mariana a fost arestată conform Articolului 200. Din declarații reiese că Mariana nu a încurajat-o pe Adina să întrețină relații sexuale cu ea, după a fost supusă la numeroase examinări psihiatrice. Sentința finală a fost de 3 ani în închisoare și încă 6 luni pentru violarea domiciliului Adinei Vană și Elenei Mihailescu. Situația Mariane

Cetiner a creat un scandal foarte mare în România. În 1997, după 1 an și 2 luni petrecute în arest, Mariana a fost eliberată. La doar 10 zile după eliberare, ea a fost arestată pentru a-și executa pedeapsa până la final. Această sentință a apărut după ce instanțele au realizat că au existat dispute la nivel financiar între cele două și prin ultimul alineat al Articolului 200, față de Adina nu au fost acuzată deoarece a cedat avansurilor Mariane. Human Rights Watch și IGLHRC au intervenit în acest caz, au avut discuții cu Mariana și au aflat cât de mult a fost aceasta abuzată în închisoare. În 1998, Mariana Cetiner a fost eliberată la presiunea organizațiilor internaționale, fiind ultima persoană condamnată la închisoare pe motivul homosexualității din România (Long, 1998).

1.5. Legislația și politicile sociale specifice după 1989

După căderea comunismului, situația persoanelor LGBTQ+ nu s-a schimbat. Un studiu făcut de Amnesty International a arătat că sunt multe cazuri de încălcare a libertății de exprimare, maltratare, tortură sau chiar moarte în arest. Astfel, drepturile persoanelor LGBTQ+, și nu numai, erau încălcate. Abia din anul 1990 drepturile persoanelor homosexuale au fost luate în considerare. Cei care se ocupau de protecția persoanelor LGBTQ+ la momentul actual s-au bazat pe legislația și drepturile omului la nivel internațional pentru a schimba legea în România. Pe baza afirmației că drepturile LGBTQ+ nu sunt „drepturi noi”, ele provin din același set de drepturi ale unei ființe umane. În anul 1995, România și-a declarat dorința de a face parte din Uniunea Europeană, iar în anul 2000 au început negocierile. Pentru a reuși aderarea la Uniunea Europeană, România trebuia să renunțe la Articolul 200 din Codul Penal. Această sarcină a fost greu de îndeplinit deoarece homosexualitatea nu era ceva comun sau ceva despre care se putea discuta. În acest sens, în 6 septembrie 2001, Articolul 200 a fost abrogat (Coleman & Sandfort, 2014).⁹ Până în anul 2001 în România a existat o interdicție completă în ceea ce privește homosexualitatea și exprimarea ei. Un factor important care a ajutat la decriminalizarea homosexualității în România este reprezentat de Asociația Accept, o organizație nonguvernamentală care apără drepturile persoanelor ce aparțin comunității LGBTQ+. În ceea ce privește parteneriatul civil în România, această problemă a fost adusă în atenția statului abia în anul 2006, la o conferință de presă lansată de Gay Fest, eveniment organizat de Asociația Accept. Bineînțeles, au urmat și opoziții din partea ortodocșilor care au ajuns repede în mass-media. Datorită regimului comunist sub care țara noastră a stat până în iarna anului 1989, României îi este greu să se adapteze și să înțeleagă că homosexualitatea nu este o boală sau ceva nefiresc. Homosexuali au existat

întotdeauna, doar că nu aveau dreptul la liberă exprimare și acceptare din partea statului (Stewart, 2009). În anul 2000 s-a introdus totuși o lege care interzicea discriminarea orientărilor sexuale. Legea prevedea protecția persoanelor ce aparțin comunității LGBTQ+ în varii domenii precum: angajarea, asigurarea și accesul bunurilor și serviciilor, asistență medicală, educație, programe de televiziune și radio, justiție și siguranță publică.

1.6. Probleme specifice ale comunității LGBTQ+

Discriminarea persoanelor homosexuale Homofobia înseamnă frica, dezaprobarea, discriminarea și ura față de persoanele care nu sunt heterosexuale (Wikționar, 2020). Statisticile existente arată că cele mai mari rate de abuz fizic și verbal sunt experimentate de către bărbații homosexuali. În cazul femeilor și persoanelor bisexuale, abuzurile nu au rate atât de ridicate. Deși, statistic vorbind, persoanele transexuale au cea mai mare rată a violenței, atenția este în mare parte asupra homosexualilor și bisexualilor (Meyer, 2015). 10 Cercetările realizate despre persoanele LGBT au demonstrat că această categorie de persoane este predispusă problemelor psihologice din cauza discriminării. Stresul psihosocial este simțit zilnic de persoanele homosexuale. S-a efectuat un studiu prin care s-a urmărit preponderența tulburărilor mentale ale persoanelor LGBT, astfel că 69,8% dintre subiecți au fost diagnosticați cu o tulburare psihică, 44,3% au fost diagnosticați cu anxietate, 22% au fobie socială, 30,7% au o tulburare depresivă primară, 38,4% au tulburări legate de abuzul de substanțe și 8,3% au încercat să se sinucidă (Hernández et al, 2015). Homosexualitatea este condamnată din punct de vedere social. Comportamentul sexual nu este deviant, societatea este cea care îl clasifică ca fiind potrivit sau nepotrivit. În raport cu sexul, vârsta persoanei respective, percepțiile religioase și morale, dar și interesele grupurilor sociale din care face parte, o persoană alege sau nu să discrimineze pe cei din categoria LGBTQ+. Homosexualitatea a existat încă din Grecia antică, unde era considerată o normalitate, „o iubire superioară heterosexuală”. După această perioadă, urma ca Biserica Creștină să guverneze Europa epocii medievale, unde relațiile între persoanele de același sex nu au mai fost tolerate, au fost pedepsite. Astfel, societatea este cea care a făcut ca homosexualitatea să fie discriminată, „ea devenind o formă a comportamentului deviant ca rezultat al unui complex proces social” (Vlăduț, 2004).

Există o tradiție ce se bazează pe sociologia culturală și antropologia ce se concentrează pe căutarea apartenenței culturale ale identităților. Aceasta poate defini apartenența ca fiind un proces prin care se creează un sentiment de

recunoaștere a conexiunii cu diverse culturi, locuri și oameni. S-a observat că această tradiție se concentrează pe sine, susținându-se că persoanele „nu sunt plasate în comunități doar de forțele sociale”, ele se situează într-o anumită comunitate. Apartenența la un grup sau o comunitate poate să contribuie la creșterea sau scăderea stimei de sine. Ea poate fi o „sursă de anxietate” atunci când presiunea de a respecta normele grupului sau comunității depășește beneficiile acestora. Unele persoane care aparțin comunității LGBTQ+ au ales să reziste stereotipurilor, astfel unul din respondenții studiului a relatat că: „Majoritatea comunităților LGBT din jurul locului unde trăiesc sunt foarte stereotipice datorită persoanelor LGBT care cred că trebuie să trăiască un anumit stereotip. Nu vreau să fac parte din asta sau să îi privesc așa pe ceilalți” (Respondentul 498: Bărbat gay, vârsta 25-34). Alte persoane au relatat că și-au dezvăluit identitatea, însă nu a fost la fel ca aceea portretizată de stereotipurile altor persoane din comunitatea LGBTQ+. Unul din respondenți a relatat că: „De exemplu, în universitatea mea în 11 anii '90 m-am simțit foarte deconectat de Societatea LGB, marea atenție căzând pe stilul trendy și fashion și ascultarea muzicii pop. Eu am fost interesat de science fiction și jocul de roluri [...], și astfel am fost judecat ca fiind „homosexual necorespunzător” (Formby, 2017).

2. Metodologie

2.1. Scopul cercetării

Scopul cercetării este de a afla dacă persoanele din categoria LGBTQ+ se pot integra pe plan social la fel de ușor ca și celelalte persoane.

2.2. Obiectivele cercetării

În cadrul cercetării se urmăresc 3 obiective. Primul obiectiv al acestui studiu este de a identifica problemele specifice ale persoanelor LGBTQ+ în societate, al doilea este reprezentat de evidențierea modului în care integrarea socială influențează calitatea vieții unei persoane ce aparține acestei categorii, iar al treilea este identificarea percepției societății asupra persoanelor LGBTQ+.

2.3. Ipotezele cercetării

Cercetarea are 3 ipoteze: 1. Dacă o persoană aparține categoriei LGBTQ+, atunci va întâmpina diverse probleme în societate; 2. Cu cât gradul de integrare socială al persoanelor LGBTQ+ este mai scăzut, cu atât aceștia au un sentiment de excludere socială mai accentuat; 3. Dacă modul în care societatea privește persoanele LGBTQ+

este unul dezaprobat, atunci atitudinea societății va fi discriminatorie față de acestea. 5.4. Eșantionul cercetării Cu ajutorul cercetării calitative, am urmărit să investighez între 10 și 20 de persoane, însă am reușit să intervievez 13 în total. Pentru a reuși acest lucru, voi contacta persoanele care aparțin acestei categorii, unde voi aplica eșantionul rațional deja scris persoanelor care își doresc să participe și care se încadrează în toate cerințele și anume: să facă parte din categoria de persoane LGBTQ+. Aleg persoane din această categorie de beneficiari la recomandarea unei persoane ce aparține de Asociația ACCEPT, dar și prin cunoștințe.

Instrumentul de cercetare

Instrumentul de cercetare folosit este interviul calitativ. Am aplicat subiecților o serie de întrebări care se referă la: experiența în școală și universitate, experiența la locul de muncă, experiența în societate și relația cu familia și prietenii.

3. Rezultate

În cadrul cercetării pentru lucrarea de licență am reușit să aplic 13 interviuri persoanelor care fac parte din comunitatea LGBTQ+. În cadrul interviurilor am atins întrebări legate de școală, societate, familie, loc de muncă. Din totalul de 13 persoane, 7 dintre subiecți au fost de sex feminin, iar 6 de sex masculin. Experiențele subiecților de sex masculin sunt mai negative decât ale subiecților de sex feminin. Aceștia au avut parte de comentarii negative din partea colegilor de muncă, în societate, au ascuns orientarea sexuală de teama de a nu fi judecat sau chiar agresat. „Eu mă comport că un bărbat heterosexuel în societate indiferent dacă aș fi cu partenerul indiferent dacă aș fi cu prietenii eu trebuie să mă conform unor norme sociale că dacă se vede ceva ieșit din comun este riscul de a fi atacat hărțuit.” (Interviu 10); „M-a întrebat că de ce port brățări la picior, eu nu știu că asta e specific fetelor.[...] Zicându-mi că la mine în Tg. Jiu băieții nu poartă brățări la picior.” (Interviu 9). Din interviuri reiese că bărbații sunt predispuși unei stigme sociale. Din perspectiva societății, bărbații nu sunt atât de acceptați ca persoane homosexuale atât de ușor. În ceea ce privește persoanele de sex feminin, societatea vede homosexualitatea lor puțin diferit. Au fost mult mai repede și ușor acceptate de către colegi de muncă sau societatea în sine. „Da. O experiență foarte bună. Adică tuturor colegilor mei de muncă și șefelor mele când le-am spus au fost foarte încântate de treaba asta. Adică se uitau la mine cu niște ochi sclipitori și nu le venea să creadă și le plăcea foarte mult ce le spuneam.” (Interviu 7). O persoană din cele 7 de sex masculin a avut o experiență rea, unde a fost agresată verbal în public. „Odată eram în compania unei

colege și au început să mă agaseze, să îmi spună ca noi dorim să ne căsătorim.”(Interviu 13). În ceea ce privește experiența în școală și universitate lucrurile sunt împărțite. Majoritatea persoanelor au spus că au avut parte de experiențe bune, dar unele nu au făcut publică orientarea lor sexuală. Din totalul de 13 persoane intervievate, 8 spun că au avut o experiență bună, iar 5 dintre aceștia spun că au avut o experiență bună deoarece nu știa nimeni de orientarea lor. „Nu. Niciodată. Întotdeauna am fost înconjurată de oameni ok, de cercuri ok, mai ales la facultate.” (Interviu 5/ D.I.); „Ți-am zis că la universitate și la liceu nu găsisem oamenii mei, dar ulterior le-am spus prietenilor mei de acum, deci care îi am din liceu și din facultate.” (Interviu 7/ A.P.); „15 Experiența mea în facultate și de altfel ,aaa, pe toată perioada școlii a fost una relativ simplă și pozitivă, dar în mare parte din cauză că nu mi-am făcut coming out-ul.” (Interviu 13/ C.P). Alte 4 persoane au spus că experiența lor a fost mai bună în facultate și negativă în liceu și școala generală. Acest lucru se poate datora faptului că pe perioada liceului oamenii sunt mai duri cu celelalte persoane din jurul lor. În schimb la facultate vor veni, în majoritatea cazurilor, persoane mai deschise, care acceptă și nu judecă atât de mult. Aici intervine faptul că persoanele trec de la a fi adolescenți la a fi tineri adulți, mulți schimbându-și concepțiile și ideile legate despre lume și societate. „În liceu, am fost bullied de către colegi, pe diverse teme de la body-shaming la faptul că familia mea nu câștiga la fel de mult ca familiile lor.”; „Da. În liceu am avut. [...] Cele mai multe au fost în liceu. [...] acum am aflat că la liceul meu s-au luat mai multe măsuri legat de chestia asta, dar în trecut nu erau cel puțin când am avut eu incidentele mele pe acolo și mi-au creat dificultăți, am avut nota scăzută la purtare.” (Interviu 4/ S.M.); „Am fost numit...nu știu...diverse...na. Înjurături și din astea, dar nu știu dacă ține foarte mult de orientarea sexuală sau de...pur și simplu partea asta de adolescent. Din punctul de vedere a lui frate-miu, care și el e gay la rândul lui, suntem gemeni, din punctul lui de vedere crede că este o parte din adolescență și aia se întâmplă fie că suntem noi gay sau nu.” (Interviu 8/ A.O.); „La facultate a fost foarte ok [...]În schimb, în liceu au fost...m-am simțit...am avut momente de bullying, așa zice că mai mult în generală au fost. Dar în liceu au fost mai puțin pregnante, dar tot au fost.” (Interviu 9/ E.B.). În cadrul interviurilor, unul din subiecți a spus că a întâmpinat dificultăți deoarece provenea dintr-un oraș mic, unde oamenii aveau concepții și idei mai învechite. Nu a putut să găsească pe nimeni cu care să vorbească despre asta, ținând totul pentru el. O altă persoană, care este transexuală, spune că nu a întâmpinat dificultăți mari, însă la facultate nu a putut să-și schimbe numele și a avut diverse incidente cu persoanele religioase. „Oricum, am avut un mare noroc de la bun început, în sensul că tot timpul

m-am putut amesteca în mulțime și asta m-a ajutat. [...] Evident, au fost colegi care se uitau dubios sau care refuzau să-mi vorbească din motive ce țineau de convingerile lor religioase, dar per total, a fost...a fost relativ ok.”(Interviu 6/ B.A.). În comparație cu studiul Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Youth Talk about Experiencing and Coping with School Violence: A Qualitative Study, cercetătorii au ales 5 grupuri de persoane cărora le-au aplicat interviuri legate de experiența în școală. Toate cele 5 grupuri au spus că au avut parte de experiențe negative ce include: homofobia, transfobia, bifobia și heterosexism. Subiecții cărora li s-au aplicat cercetarea au relatat că persoanele heterosexuale au folosit violența verbală, 16 violența fizică, hărțuirea. Ei au primit rar asistență din partea profesorilor sau agențiilor de securitate ale școlii, declarând că situația în care se află nu este atât de bine stăpânită de către personalul școlii. Potrivit participanților studiului, aceștia nu beneficiază de un climat sigur în școli, hărțuirile fiind un fenomen comun. Deși aceștia au semnalat cadrelor didactice problemele cu care se confruntă, nu au avut prea mare succes, personalul neimplicându-se în problemele acestei comunități (Grossman et al, 2009). În ceea ce privește experiența la locul de muncă, mai mult de jumătate din persoane au avut o experiență bună. „Da. O experiență foarte bună. Adică tuturor colegilor mei de muncă și șefelor mele când le-am spus au fost foarte încântate de treaba asta.”(Interviu 7/A.P.); „Da, la mine la locul de muncă îmi știu cam toți colegii statutul să spun așa și m-au primit cu brațele deschise”.(Interviu 10/G.B.). Restul persoanelor vor fi împărțite în două categorii. Prima categorie este reprezentată de persoanele care au avut o experiență negativă la locul de muncă. Aceste persoane au spus că au fost discriminate de către cei cu care intrau în contact. „Da, întradevăr, e foarte multă discriminare în jur,”(Interviu 4/S.M.). De asemenea, aceștia au relatat că li s-au adresat comentarii deplasate. „Am primit remarci din partea unor colaboratori pe care le-am găsit de multe ori deplasate și care simțeam că mă pun în situații stânjenitoare”.(Interviu 13/C.P.). În același timp, consideră că dacă ești o persoană care are un comportament decent și firesc, nu vei întâmpina situații mai greu de gestionat. A doua categorie de persoane este reprezentată de cei care nu au lucrat sau au avut un loc de muncă ce nu permitea discriminarea. „Aici eu tot timpul am lucrat pentru ai mei [...] dat fiind faptul că am avut un privilegiu, nu pot să spun că m-am confruntat cu probleme sau cu discriminări, încă. ”. (Interviu 6/ B.A.). În comparație cu datele obținute în urma interviurilor, studiul Lesbian, gay and bisexual workers: equality, diversity and inclusion in the workplace care investighează experiențele persoanelor homosexuale la locul de muncă. În cadrul studiului 57,8% dintre subiecți sunt „out” la locul de muncă, 33,8% spun că sunt „out” doar pentru

anumite persoane, iar 8,4% spun că sunt „out” pentru foarte puține persoane sau chiar niciuna. Statisticile studiului au arătat că dacă s-ar aplica principiul egalității de șanse, diversitatea, semnale pozitive ale angajatorului, existența grupurilor LGBTQ+ în cadrul superiorilor, atunci persoanele homosexuale s-ar simți mult mai bine și în siguranță la locul de muncă. Totuși persoanelor LGBTQ+ le este greu să fie sinceri în privința orientării sexuale datorită experiențele rele sau discriminatorii pe care le-au avut în trecut, temeri legate de evoluția în carieră, statutul de angajare temporară, etc. Acesta este unul dintre primele studii făcute în Regatul Unit despre experiențele angajaților LGBTQ+, după ce în 2003 s-a introdus legea împotriva discriminării angajaților pe motive de orientare sexuală. (Wright et al, 2006)

Experiența în societate a subiecților este diferită, unii încercând să-și ascundă sexualitatea sau preferă să nu vorbească despre asta. Mulți recurg la acest lucru de frica de a nu fi judecați, discriminați, atacați, etc. Unul din subiecții care a fost interviuat spune că a fost victima unor agresiuni verbale. „Am fost abordată de câteva ori, inclusiv pe stradă, de câteva persoane necunoscute care au început să mă agreseze verbal. Odată eram în compania unei colege și au început să mă agaseze” (Interviu 13/ C.P.). Din cei 13 subiecți intervievați, 5 au avut o experiență negativă în societate, majoritatea fiind pe perioada liceului. După cum se observă în cadrul interviurilor, mulți dintre ei sunt de părere că liceul este o perioadă mai dificilă, spunând că adolescenții sunt mai răutăcioși. „Momentan nu pot să-mi aduc aminte de o situație...așa, dar sigur am trecut prin discriminare. Și mai mult mă refer la perioada aia din școala elementară și de la liceu.”(Interviu 8/ A.O.); „ Mi-a fost...eu sunt și am...un pic mai masculină, „soft butch” dacă e să folosim așa termen des folosit în comunitate și atunci mult am fost discriminată pe partea asta”. (Interviu 1/ A.R). O altă experiență negativă a fost trăită de către o persoană transexuală pe care am interviuat-o. Aceasta a relatat că a fost dificilă perioada de tranziție, care a avut loc pe parcursul liceului. Aceasta a mai spus că după ce a reușit să finalizeze tranziția, s-a amestecat mult mai ușor în mulțime și nu a mai întâmpinat dificultăți. Cred că a fost mai dificil în primii ani de tranziție când se vedea că este o tranziție care are loc, dar apoi, încet, încet...Cum spuneam, când începi să te amesteci în mulțime”.(Interviu 6/ B.A.). Unul din subiecții intervievați a spus că în societate se comportă ca o persoană heterosexuale, de frica de a nu fi hărțuit. Spune că a fost martorul unor acte de violență împotriva homosexualilor și că ar vrea să le evite. „În societate indiferent dacă aș fi cu partenerul indiferent dacă aș fi cu prietenii eu trebuie să mă conform unor norme sociale că dacă se vede ceva ieșit din comun este riscul de a fi atacat hărțuit”.(Interviu 10/ G.B.). Alt subiect al cercetării spune că preferă să nu spună decât

persoanelor apropiate, deoarece vrea să fie acceptat din punct de vedere social. „Societatea nu știe. Adică aleg să le spun doar persoanelor cărora știu că pot să le spun și persoanelor care mă vor accepta. ” (Interviu 11/ D.D.).¹⁸ Pe cealaltă parte sunt cei care au avut o experiență pozitivă (6 din cei 13 subiecți) în societate și norocul de a avea persoane bune și înțeleghătoare în jurul lor. „Și nu am avut, chiar nu am avut episoade de discriminare sau injurii aduse la..vis a vis de orientarea mea sexuală.”(Interviu 3/ A.); „Da. Foarte, deci foarte pozitivă pot să spun, să subliniez la mine.” (Interviu 7/ A.P.). Când este vorba despre societate, persoanele homosexuale se confruntă deseori cu discriminare sau violență. Pe o parte membrii comunității LGBTQ+ sunt victimele unor premise înrădăcinate în tradiții și credințele despre sexualitate, iar pe cealaltă sunt victimele nedreptăților culturale sau socio-economice. Tot în cadrul social, persoanele homosexuale nu se bucură de aceleași drepturi ca și cetățenii heterosexuali. Persoanele ce aparțin comunității LGBTQ+ au mult mai multe șanse să fie discriminați, hărțuiți, victime ale violenței fizice și verbale în comparație cu persoanele heterosexuale (Chatterjee & Subhrajit, 2014). În cazul relațiilor cu familia majoritatea subiecților au relatat în interviuri că părinții lor nu știu nimic despre orientarea lor sexuală. Unii spun că doresc să le spună părinților sau le vor spune atunci când vor fi pe picioarele lor. „Da, aș vrea să le spun. Sigur că aș vrea.” (Interviu 5/ D.I.); „Dar momentan să mă văd eu pe mine realizat, să văd că eu sunt ok cu mine și atunci lucrurile se vor schimba, sunt sigur de chestia asta...și..legat de ei.”(Interviu 4/ S.M.); „Da, normal, și chiar am și de gând să le spun, dar totul se va întâmpla când voi fii 100% pe picioarele mele, știi? Când nu voi depinde de ei mai ales financiar.”(Interviu 3/ A.). Alți subiecți intervievați și care le-au spus părinților despre orientarea sexuală, nu au avut parte de o reacție neapărat negativă, ci au fost mai mult luați prin surprindere și nu au știut cum să gestioneze informația. Însă o dată cu discuțiile deschise și multă înțelegere au reușit să aibă o părere și o relație bună. „Mama îmi spunea important e să fii tu fericit cum ai tu nevoie, nu cum vor alții, nu am nevoie de un motiv să te iubesc, te iubesc doar pentru că ești, așa mai departe”(Interviu 5/ D.I.); „[Și au acceptat situația asta ok?] Da. Sigur.”(Interviu 8/ A.O.) ; „Mama mea care a aflat recent și care a avut o reacție neașteptat de bună, aș spune.”(Interviu 12/ B.A.). În cadrul interviurilor am avut ocazia de a vorbi și cu persoane care nu doresc să le spună părinților lor, deoarece sunt persoane conservatoare cărora le este mai greu să accepte. „Părinții mei nu știu, mama mea nu va afla pentru că nu sunt circumstanțele necesare în schimb știu doar unchiul și mătușa mea ” (Interviu 10/B.A.); „[Familia ta știe despre asta?] Nu. [Și dorești să le zici?] Nu cred.”(Interviu 12/B.A.).¹⁹ Un studiu recent a evaluat relația dintre adolescent și

familia sa în condițiile în care acesta a fost respins din cauza sexualității. În cadrul studiului s-a dovedit faptul că există o legătură strânsă între utilizarea drogurilor, depresie, tentative de suicid, riscuri ale sănătății sexuale și respingerea în adolescență a părinților pe motivul homosexualității. În cadrul cercetărilor anterioare s-a demonstrat că respingerea copilului de către familie duce la probleme de sănătate atât fizică, cât și mentală. De cele mai multe ori reacțiile inițiale ale părinților sunt negative în momentul dezvăluirii identității, dar după ce aceștia au fost sensibilizați în ceea ce privesc nevoile și bunăstarea copiilor lor, multe familii îmbunătățesc relația dintre părinți și copil. Rapoartele cercetătorilor spun că acceptarea și respingerea pot avea loc deoarece familiile se adaptează constant la învățarea despre identitatea LGBTQ+ a copilului lor. Au avut loc schimbări vizibile în cadrul familiilor cu copii homosexuali, unele familii reacționând pozitiv în ceea ce privește învățarea despre identitatea și acceptarea copilului lor (Caitlin et al., 2010). Relațiile cu prietenii sunt mai bune. Oamenii își pot alege persoanele în jurul cărora vor să fie, astfel nu a existat atât de multă discriminare. Unii au avut parte de sprijinul grupului de prieteni, nu au fost discriminați și mențin legături strânse cu aceștia. „Și efectiv, nu știu, mă simt ca o familie cu ei, simt că pot să discut orice pentru că ne înțelegem unii pe alții.”; „Mi-am construit cumva o bulă formată din oameni care studiază socio-umane, oameni care au interese intelectuale, artiști, whatever. Și, cel puțin în bula mea, asta nu e un subiect de discuție.”(Interviu 9/E.B.). Aici intervin, din nou, relațiile de prietenie din liceu, care nu au fost chiar atât de roz. Astfel, adolescenții tind să fie mai răutăcioși, comunitatea LGBTQ+ fiind minoritară și în atenția multor persoane. În acest fel, persoanele homosexuale erau ținta bullying-ului. „Nu am avut nici când partea asta...partea de comunitate[...] nu a avut organizație...organizație LGBTQ dedicată sau o organizație care să aibă pe agenda lor despre comunitate, parte de integrare, antibullying, anti discriminare, au lipsit total din Timișoara. Cred că de aici și nevoia mea veche din generală și din liceu ca să creez acum”(Interviu 1/ A.R.); „Ți-am zis că la universitate și la liceu nu găsisem oamenii mei, dar ulterior le-am spus prietenilor mei de acum.”(Interviu 7/A.P.). Tot în cadrul interviurilor, unii subiecți au spus că perioada comunistă prin care a trecut România și-a lăsat puternic amprenta asupra societății noastre. Multe din familiile subiecților intervievați sunt conservatoare și nu reușesc să înțeleagă că homosexualitatea a existat de sute de ani, doar că nimeni nu vorbea despre acest lucru. Este de înțeles de ce au această atitudine, deoarece în acea perioadă le era luat dreptul la liberă exprimare, fiind impuse cenzurile. Din această cauză, nu mulți 20 au reușit să lase trecutul în urmă și să încerce să accepte anumite situații, convingeri sau persoane, în special comunitatea LGBTQ+. Acum,

datorită libertății de care dispunem, mulți oameni au avut curajul să vorbească despre comunitatea LGBTQ+ și să se identifice în ea. „Da. Cred că nu sunt capabili să înțeleagă pentru că au fost crescuți într-un anumit fel și nu au avut acces la toate informațiile la care am avem noi acces.” (Interviu 12/B.A.); „Da, cred că le va fi greu să accepte și cred că le va fi greu să accepte în principiu din cauza presiunilor sociale.” (Interviu 13/C.P.); „Da. În mare parte da și sunt foarte manipulați și de religie. Gen mama e pocăită și tata e foarte ortodox. Și nu au avut...nici părinții lor nu au fost de așa natură să-i lase să se dezvolte, să cunoască, să vadă, să dea cu capul.” (Interviu 4/S.M.). Opinia celor ce spun că perioada comunistă și-a lăsat amprenta puternic în România este fondată de evenimentele ce au avut loc înainte și după 1989. În 1993 s-a făcut un studiu ce a arătat că 4 din 5 români cred că homosexualitatea nu a fost justificată niciodată și că eliminarea ei face parte dintrun interes național legitim. În anul 2001 s-a făcut un alt studiu unde rezultatele au arătat că 86% dintre subiecți nu ar vrea o persoană homosexuală ca vecin. În 2004, un alt studiu a declarat că 61% dintre subiecți evită homosexualii, 36% nu vor un vecin homosexual, iar 43% cred că homosexualitatea este o boală ce trebuie tratată.

În cadrul interviurilor unele persoane au spus că au fost victime ale abuzurilor în școală sau societate, dar nu a intervenit nimeni pentru a-i sprijini sau ajuta. „ Mi-a fost...eu sunt și am...un pic mai masculină, „soft butch” dacă e să folosim așa termen des folosit în comunitate și atunci mult am fost discriminată pe partea asta”. (Interviu 1/ A.R.); „Am fost abordată de câteva ori, inclusiv pe stradă, de câteva persoane necunoscute care au început să mă agreseze verbal. Odată eram în compania unei colege și au început să mă agaseze”. (Interviu 13/ C.P.).

4. Concluzii

În concluzie, comunitatea LGBTQ+ este una discriminată în România, majoritatea persoanelor nu vorbesc despre orientarea sexuală de teama de a fi discriminați. În cadrul interviurilor, persoanele de sex masculin au avut experiențe mai negative decât cele de sex feminin. Bărbații au mai multe șanse să fie discriminați din cauza orientării sexuale din cauza stigmei existente în societate. În interviuri, femeile au relatat că au avut experiențe pozitive în mare parte. Experiența la școală și universitate a fost diferită, 5 din 13 persoane spunând că au avut o experiență bună deoarece nu au făcut publică orientarea sexuală din cauza fricii de a nu fi discriminați. Alte persoane au spus că experiența în universitate a fost mai bună față de cea din liceu. Unii subiecți au relatat că perioada adolescenței este una în care tinerii sunt

mai răi și duri cu cei din jur, iar în cadrul facultății concepțiile oamenilor se schimbă, devenind mai maturi. Un alt subiect, ce provine dintr-un oraș mic, a relatat că nu a putut fi sincer în legătură cu orientarea sa, deoarece oamenii au concepții foarte diferite și nu consideră homosexualitatea ca fiind ceva normal. La interviuri a participat și o persoană transexuală care a spus că nu a avut probleme atât de mari în perioada liceului, însă la facultate, după ce a finalizat tranziția, nu și-a putut schimba numele și a avut anumite discuții cu persoanele mai religioase. În ceea ce privește locul de muncă, experiențele oamenilor sunt destul de pozitive, mai mult de jumătate având experiențe bune. Restul persoanelor sunt împărțite în două grupuri: unii subiecți au avut experiențe negative, relatând că este multă discriminare în jur, iar ceilalți subiecți au nu au avut parte de discriminare deoarece nu erau angajați. Experiența în societate a subiecților intervievați se împarte și ea în două categorii: 5 subiecți au avut o experiență negativă, iar 6 una pozitivă. Cei care au avut o experiență negativă spun că cea mai grea perioadă a fost în liceu, adolescenții fiind mai rățacioși cu cei din jur care nu se conformează normelor impuse de societate. Persoana transexuală a relatat că a fost mai greu până a finalizat tranziția, însă 22 după s-a amestecat mult mai ușor în mulțime. Unul din subiecți a relatat că în societate se comportă ca o persoană heterosexuală pentru a evita diversele forme de agresiuni. Unii au spus că nu au fost sinceri cu privire la orientarea sexuală decât față de cei apropiați. Persoanele care au avut o experiență pozitivă sunt cele care au relatat că au avut norocul de a avea în jur persoane înțeleghătoare și tolerante. În ceea ce privește relația cu familia majoritatea subiecților nu au fost sinceri cu privire la orientarea sexuală. Unii nu doresc să le spună deloc părinților sau familiei deoarece sunt persoane conservatoare, unii au spus că doresc să le spună părinților, dar așteaptă să fie stabili din punct de vedere financiar pentru a face acest lucru. Unele persoane au reușit să fie sinceri cu familia lor și spun că nu a fost o experiență neapărat negativă, însă familia a fost luată prin surprindere. Relațiile cu prietenii au fost în general bune, fiecare persoană își poate alege cercul de prieteni, astfel există un risc mai mic de discriminare. Desigur că în ceea ce privește relațiile din liceu, situația nu se schimbă, subiecții homosexuali fiind ținta bullying-ului în acea perioadă. Unii subiecți ce au fost de acord să participe la interviu au spus că perioada comunistă este unul din factorii principali care a dus la o discriminare atât de puternică în România. Aceste persoane susțin că cei care au trăit în acea perioadă „nu sunt capabili să înțeleagă pentru că au fost crescuți într-un anumit fel și nu au avut acces la toate informațiile la care am avem noi acces.” (Interviu 12/B.A.). Din rezultatele obținute reiese că o parte din persoanele intervievate au avut parte de

discriminări sau chiar acte de violență împotriva lor în unui sau mai multe situații. Liceul a fost pentru ei perioada cea mai grea, au avut parte de bullying, discriminare și atitudini răutăcioase din partea colegilor. Aceste situații grele de suportat de către cel agresat, pot fi prevenite. Ar trebui introduse în școli campanii anti-bullying și pentru persoanele homosexuale. Profesorii și consilierii ar trebui să fie deschiși și să ofere sprijin celor agresați. La fiecare loc de muncă ar trebui să existe un psiholog, consilier sau specialist care să facă campanii anti-discriminare prin care să educe personalul în a nu avea atitudini negative față de cei ce au o altă orientare sexuală. Societatea și familia sunt mai greu de gestionat. În societate ar trebui să existe O.N.G-uri cu grupuri de voluntari ce sunt doritori de o schimbare în bine. Ar trebui organizate evenimente prin care oamenii pot veni să pună orice fel de întrebare legate homosexualitate. Condiția ca acest eveniment să poată fi desfășurat este o atitudine civilizată. În familie situația nu se poate schimba chiar atât de ușor. Majoritatea persoanelor care sunt părinți în prezent, au trăit într-o perioadă unde libertatea era ceva mult visat. Se pot organiza ședințe de consiliere la școală pentru părinți unde le este explicată homosexualitatea și modul în care ei trebuie să gestioneze situația

Bibliografie

- Coleman E.J., Sandfort T. (2014). Sexuality and Gender in Postcommunist Eastern Europe and Russia, pp. 57-58
- Editors History.com. (2017). History, Gay Rights, Accesat la 6 iunie 2020, <https://www.history.com/topics/gay-rights/history-of-gay-rights>
- Formby E. (2017). Exploring LGBT Spaces and Communities: Contrasting Identities, Belongings and Wellbeing, pp. 4, pp. 52
- Gonzalez N. (2020). Britannica. How Did the Rainbow Flag Become a Symbol of LGBTQ Pride?, Accesat la 6 iunie 2020, <https://www.britannica.com/story/how-did-the-rainbow-flag-become-a-symbol-of-lgbt-pride>
- Hernández L., Giovanni J., Torres L., Gabriel E., Domínguez G., Joyce; Sánchez C., Glorián M., Meléndez P., Marieli, Medina C., Dánae M., Rentas G., Camil D. (2015). Outing the discrimination towards LGBT people during the hiring process: What about their well-being?, Vol. 26, Nr. 2, pp. 199
- Homofobie – Wikționar, Accesat la 16 iunie 2020, <https://ro.wiktionary.org/wiki/homofobie>.

- Vlăduț, I. (2004). Homosexualitatea și atitudinile socio-legale față de această formă a sexualității umane. „Revista Română de Sociologie”, serie nouă, anul XV, nr. 3–4, p. 355–356, București
- Long S. (1998). Human Rights Watch Helsinki, Human Rights Watch (Organization), Public Scandals: Sexual Orientation and Criminal Law in Romania, pp. 55-59.
- Meyer D. (2015). Violence Against Queer People: race, class, gender, and persistence of anti-LGBT discrimination, pp. 4.
- OK2BME. (2020). What Does LGBTQ+ Mean?, Accesat la 6 iunie 2020, <https://ok2bme.ca/resources/kids-teens/what-does-lgbtq-mean/>.
- Stan L., Turcescu L. (2007) Religion and Politics in Post-Communist Romania, pp. 172-
- Stewart C. (2009). The Greenwood Encyclopedia of LGBT issues Worldwide 3 volumes, pp. 347.
- Stirivizuale. (2018). Istoria LGBT în România - o istorie despre care nu se vorbește, <https://www.youtube.com/watch?v=muQVbHS6Uks>, Accesat la 14 iunie 2020.

Integration of Roma people on the labor market

Florina Mădălina IACOB, Theofild-Andrei LAZĂR¹

Abstract

History shows that the Roma were wandering people, arrived in Western Europe during the Middle Ages. There is a multitude of theories that refer to their origin. In the following chapters we wanted to highlight the causes that influence the professional integration of the Roma. One of the common reasons is the education that supports the young Roma in society but also contributes to the modeling of people who can be worthy of role models life with values. The way they live influences both the integration on the labor market and their life mostly living in tents even today. They kept their culture with their help another ethnic group, thus being able to define itself as belonging to another ethnic group. The Roma maintained themselves their cultural boundary by building a series of walls between themselves and other nations to be able to it seems the opposite of what they really are. The Roma are often a minority with a glorious history dramatic. Research on the paper confirming that Roma issues such as: discrimination, poor living conditions, low level of education, poor professional training exist aims to identify the causes and elements that influence the professional integration of Roma.

Keywords: Roma people, professional integration, ethnicity, job.

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Integrarea pe piața muncii a persoanelor de etnie romă

Florina Mădălina IACOB, Theofild-Andrei LAZĂR¹

Abstract

Istoria arată că romii erau nomazi, sosiți în Europa de Vest în Evul Mediu. Există o multitudine de teorii care se referă la originea lor. În capitolele următoare am dorit să evidențiem cauzele care influențează integrarea profesională a romilor. Unul dintre motivele comune este educația care susține tinerii romi în societate, dar contribuie și la modelarea persoanelor care pot fi demne de modele de viață cu valori. Modul în care trăiesc influențează atât integrarea pe piața muncii, cât și viața lor trăind în cea mai mare parte în corturi chiar și astăzi. Ei și-au păstrat cultura cu ajutorul unui alt grup etnic, putându-se astfel defini ca aparținând unui alt grup etnic. Romii sunt adesea o minoritate cu o istorie glorioasă dramatică. Cercetările efectuate confirmă faptul că există probleme legate de romi, cum ar fi: discriminarea, condițiile de viață slabe, nivelul scăzut de educație, pregătirea profesională slabă și vizează identificarea cauzelor și elementelor care influențează integrarea profesională a romilor.

Cuvinte cheie: romi, integrare profesională, etnie, loc de muncă.

1. Istoria romilor

Cine sunt romii cu adevărat? În realitate, termenul reunește sub același nume diferite grupuri de indivizi care au ca origine comună nord-vestul Indiei și au emigrat în Europa și pe continentul american de câteva secole. Toate aceste comunități pot fi grupate sub numele de „romi” (sau „țigani”), dar pentru marea majoritate a indivizilor în cauză, termenul se referă la o conotație derogatorie. Numele „rom” a fost astfel ales de Uniunea Romani Internațională în 1971 pentru a desemna toate populațiile în cauză în scopul simplificării. Ulterior, Uniunea Europeană și Consiliul Europei au adoptat oficial acest termen. Termenul „rrom” este, prin urmare, termenul generic folosit de romi înșiși și de mai multe administrații din Europa. Istoria arată că romii erau un popor foarte rătăcitor, ajunși în Europa de Vest în timpul Evului Mediu au dezvoltat interesul locuitorilor din prejur deoarece se îmbrăcau în haine cu aspect

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

al unor pelerini. Sunt o multitudine de teorii care fac referire la trecutul lor. Angus Frazer ne susține o teorie precum că romii au fost dezrădăcinați din India. Etnicitatea voiau să le fie modelată de o mulțime de influențe externe și interne. Identitatea și cultura lor a rămas distinctă de cea a celorlalte comunități care sunt în împrejurime și va fi legat statutul financiar. „În visele lor nu se regăsește nici o țară a fagaduinței și ei înșiși vor uita de antecedentele lor indiene, manifestând prea puțin interes față de începuturile istoriei lor, lăsând în seama populației gadze ca, secole mai târziu, sa le redescopere și să le urmărească în mod obsesiv, trecutul și istoria”. (A. Frazer 1998, pp. 50) Altă viziune ideologică este dată de Vasile Burtea care afirmă că mult timp s-a știut că romii au origini egiptene. Acesta este motivul englezilor pentru care i-au denumit gypsie. Au fost și ipoteze care afirmau că persoanele de etnie romă sunt persani, turci ori tătari rămași în acele locuri în urma multor războaie purtate. Istoricii subliniază însă că populațiile astfel desemnate – 10 – 12 milioane de persoane în Europa, 6 milioane în Uniunea Europeană – se disting în trei grupuri principale: „Romii, originari din România, Bulgaria, Grecia, Slovacia, Serbia, Ungaria: conform asociației Rom Europa, ei reprezintă 85% din Țiganii europeni. Sosirea lor în Franța s-a făcut mai ales în mai multe valuri migratorii: mai întâi după cel de-al doilea război mondial, apoi în anii 1970 și în sfârșit din anii 90. Dacă provin din aceeași regiune a estului din Europa, nu au aceeași naționalitate, nici neapărat aceleași confesiuni religioase și nici același statut administrativ. Există între 15.000 și 20.000 de romi în Franța, dintre care 85% sunt resortisanți europeni, în principal bulgari și români.” (V. Burtea, 2002 pp. 25) Cronicarii greșeau adesea, când îi confundau pe romi cu persoane din Egipt deoarece aceștia aveau culoarea pielii închisă, asemănătoare cu a băștinașilor din Egipt. Aceștia îi numesc pe romi care conturează un popor cu pielea întunecată, care au scări ierarhice și că țara lor natală este Micul Egipt. Aceștia susțin că persoanele de etnie romă au fost alungate de turci, fiind condamnați la deplină sărăcie un timp de 7 ani. Atât botezul cât și înmormântările erau obiceiuri creștine. Romii erau sărac îmbrăcați, dar în schimb aveau multe bijuterii din aur și argint, obișnuind să ia mase copioase.. (A. Frazer, 1998 pp.74) Reală istorie a etniei romi se învârtă în studiul limbii de comunicare. În mod netăgăduit, studiul limbii vorbite de către persoanele de etnie romă, limba romani poate arăta informații și ideologi despre proveniența și progresul limbii. În urma unor ipoteze, metoda de comunicare prin limba pe care o vorbesc romii s-a desprins în timpul migrației indoeuropene principală, la începutul pătrunderii pe subcontinentul indian. Sanscrita cuprinde cuvinte și expresii lexicale din dravidiană, vorbită în nord, regăsindu-se și în vorbirea romani. Limba romani a fost separată de celelalte limbi vorbite pe teritoriul

indian. Există asemănări morfologice între limba romani și limba sanscrită cum ar fi: terminația verbelor, sufixele și prefixele adjectivelor, nivelurile de comparație, adverbele. Este de necontestat însă că în prezent limba romani a căpătat diverse modificări ale pronunției cuvintelor și ale sunetelor care fac diferența între cele două limbi vorbite: prakrit și sanscrită. (Ibidem. pp.26) Romii, după ce au ajuns în Europa s-au acomodat și și-au însușit foarte repede limba țării în care au ajuns, țara gazdă, însă în absența unui alfabet bine stabilit, standard limba vorbită de către romi a devenit vulnerabilă schimbărilor. Limba romani a fost influențată demografic și sociolingvistic, din această cauză există diferențe între limba romani vorbită în Anglia și cea vorbită în Rusia. Din pricina presiunilor venite din exterior enumerate anterior, apare adaptarea specifică a romilor în funcție de spațiul cultural și geografic pe care și-l-au însușit. (A. Frazer pp. 40) „Numărul dialectelor persane din dialectele țiganilor europeni indica o ședere prelungită. Printre acestea sunt în dialectul țiganesc galez cakano (setea) dariav (mare) kiş (mătase) kişti (curea, brâu) karo (orb) etc”. (Ibidem. pp.45) În Persia romii veniți erau considerați ca fiind inamici și nedreptățiți datorită modului de viață pe care îl aveau. În secolul al XIV-lea persoanele de etnie romă au poposit în Peloponez, de aici au migrat în toate țările din Europa, de cele mai multe ori în haine cu aspect de pelerini fiind adesea confundați cu persoane egiptene. La începutul perioadei au fost acceptați deoarece erau crezuți că ar fi pelerini dar în cele din urmă datorită condițiilor de trai, cerșitului și furtul frecvent practicate care se constatau în urma părăsirii locului de către romi au fost constituite măsuri și legi, fiind obligați să plece din unele orașe sau interzicerea de a mai intra vreodată în ele. Oamenii înstăriți nu aveau dreptul de viață sau de moarte asupra romilor, robilor săi, însă aveau dreptul să le aplice pedepse fizice și să îi întemnițeze, fapt asupra căruia nu cugetau. „Kogălniceanu descrie unul dintre supliciile la care erau supuși țiganii robi atunci când greșeau: acest soi de tortură extrem de crudă consta în lovirea tălpilor cu nuiiele, picioarele fiind legate de un drug pe care doi oameni îl țineau ridicat, astfel încât cel bătut să nu se poată sprijini de pământ decât cu capul și umerii”. (E. Pons, pp. 18)

2. Probleme sociale

2.1. Educație

În anul 1992 administrația Facultății de Sociologie și Asistență Socială a Universității București convins și a demonstrat Ministerului Învățământului că este necesară acordarea a câte zece locuri speciale pentru copii de romi în trei universități.

S-a efectuat pe principiul discriminării în mod pozitiv. Acesta fiind un prim pas. Comunitatea formată din romilor le este necesară o echipă compusă din persoane intelectuale. Persoanele intelectuale se pot forma numai prin educație și învățare. Educația se primește doar în instituțiile de învățământ. În ultimul timp, foarte important pentru romi este faptul și-au schimbat mentalitatea despre educație și școală. Consideră că școala este modalitatea care îi ajută să ajute singuri și să se realizeze personal și profesional. Au conștientizat cât de importantă este prezența educației în viața unei persoane. Educația dobândită în școală are un efect multiplu. Îl ajută pe tânărul rom în societate dar survine și al modelarea unor persoane care să poată fi demne de modele de viață cu valori care ar ajuta la un moment tinerii romi dar și întreaga comunitate de etnie romă.

2.2. Locuire

Dintre toate grupările de romi singurii care și-au păstrat în de-a lungul timpului aproape neschimbate atât limita de viață cât și vorbirea și normele sunt romii nomanzi: Romii care conviețuiau în diferite locuințe improvizate, unde în anotimpul friguros locuiau în caverne pe coasta dealurilor, locuințele romilor care nu emigrau erau dotate mai convențional, însă numai cu obiecte de necesitate strictă (nu aveau paturi, oale, lumină). Mesele lor erau compuse din carne, făinoase. Pâinea o procurau datorită cerșetoriei fiind mari consumatori de alcool și tutun. Aceștia nu aveau mai multe rânduri de haine, femeile făcând îmbrăcămintea, însă purtau și dețineau bijuterii valoroase. (A. Frazer pp. 191)

2.3. Cultură

Romii și-au păstrat cultura având între ei și alte etnii, putând cu acest fapt să se definească ca fiind de altă etnie. Ghicitul în palmă a fost și este și în prezent o sursă de venit pentru romi dar și o modalitate de a avea o aură de mister și magie în jurul lor. Rostind blesteme, femeile rome alungă răul provenit de la străini. Femeile din comunitățile de romi, niciodată nu își ghicesc una alteia în palmă. E bine cunoscut că romii practică cerșetoria împreună cu copiii pentru venituri financiare dar și pentru a scăpa de relațiile încordate și lungi cu godșo (denumirea ne-romilor). Aspectul neglijent al romilor, căruia acestia nu îi dau nici o importanță, este strâns legat de scopul cerșetoriei. Când sunt puși în fața unei probleme sau întrebări, răspunsul lor poate fi fără logică, fără înțeles deoarece în sinea lor romii îi disprețuiesc pe godșo care consideră că pot afla de la ei informații cu diverse întrebări. (N. Crișan pp. 172)

2.4. Familia tradițională

Romii erau organizați în triburi care cuprindeau un număr de 15 familii- șatre și corturi care aleg un conducător. Acești judecători sau juzi în funcție de câți erau în țară la rândul lor își alegeau un baron, voievod sau bulibașă care să îi reprezinte. Juzii se puteau alege ca fiind bulibașă, cu specificarea că trebuie să aibă în familie neamuri care au mai condus comunitatea. Alegerile relatează Kogălniceanu „se fac în aer liber Juzii și ceilalți veneau la voievod călări, cu bărbile unse și parfumate, îmbrăcați falnic, în caftane roșii, cu cizme galbene ca mierea, cu biciuri cu trei plesne, cu care îi pedepseau pe toți cei prinși în greșală, apoi începeau dezbateri furtunoase, după care... cel ales e aruncat pe umeri, de trei ori în aer, ca pe vremuri regii Franței” (N.Crișan. pp. 57)

2.5. Tradiție

În ceea ce privește cercetarea culturii romilor, se au în prim plan atât tradițiile, creațiile dar și obiceiurile care au rădăcini în preistorie, fără o dovadă scrisă. „Pământul, soarele, stelele, râurile, mările și oceanele, munții și câmpiile sunt în povestirile ȝiganilor corturari și vătrași creații ale lui Dumnezeu și ale diavolului”. (M Merfea, pp. 43) Romii și-au menținut limita lor culturală construind o serie de ziduri între ei și celelalte neamuri pentru a putea să pară contrariul a ce sunt ei de fapt. După cum se știe, ghicitul în palmă aduce contribuții financiare familiei. (N. Crișan p. p. 172) În privința îmbrăcăminții romilor, reprezentată de turban la femei (uneori înfășurat, cu sau fără suport de paie), cu o bluză acoperită de un material tip pătură, atașată pe un umăr, prin urmare fiind o abordare mai actual stilizată. „Reprezentările picturale încep să intre într-o serie de tipare fixe: scena ghicitorului adesea însoțită de prezența unui copil, hoț de buzunare, devine în curând o compoziție fixă, producând în mintea publicului o stereotipie.” (A. Frazer, pp. 128) 1.6 Integrare profesională Numărul cazurilor de delicvență în rândul romilor este crescut. Dar în contextul zilelor noastre când competiția profesională și criza financiară își fac tot mai simțită prezența, un întreg grup se simte obligat să sfere din cazua neîncrederii angajatorilor și a reputației pe care o au persoanele de etnie romă chiar și a prejudecăților și ostilității persoanelor ne-rome, care distinge apartenența etnică romă de un comportament antisocial. „Ar fi însă nedrept și reductiv să credem că șomajul romilor s-ar datora exclusiv animozității și discriminării din partea ne-romilor față de această comunitate. Lipsa de pregătire profesională și de educație joacă în acest caz un rol uriaș”. (Ibidem. p. 55) Asistența socială poate ajuta atât direct, cât și indirect persoanele de etnie romă să se poată încadra profesional. În primul rând, suportul

oferit indirect romilor se poate realiza prin înscrierea la grădiniță/ școală a copiilor deoarece mamele de etnie nu sunt încadrate pe piața muncii pentru că sunt nevoite să îndeplinească numai activități de creștere copiilor. O altă posibilitate este acordarea de transport gratuit către locurile de muncă, deoarece grupurile de romi trăiesc în zone mărginașe ale orașului neavând acces la mijloacele de transport sau situație financiară pentru susținerea plății transportului. În al doilea rând, pentru ajutarea directă a romilor se pot organiza sesiuni de pregătire profesională la care aceștia să participe pentru accesarea mai ușoară a unui loc de muncă. Crearea unor întreprinderi sociale la nivel local la care romii să poată munci. Este foarte important pentru romi și nu numai, să fie acceptați la muncă de către colegii colectivului apartenent. Pentru aceasta se poate realiza sesiuni de consiliere de grup în vederea acceptării și înțelegerii colectivului.

2.6. Discriminare

Gradul de violență în rândul persoanelor de etnie romă survine din pricina scăderii controlului societății și creșterii influenței sociale a grupurilor rome. În cea mai mare parte, romii sunt victime nu ale comportamentelor de violență fizică, ci ale discriminării etnice și sociale care sunt foarte puțin vizibile: izolarea socială, respingerea, ignorarea. „Și ca de regulă, partea slabă, în sensul marginalizării, lipsită de putere, are două posibilități: fie să evite conflictul, să se retragă, ceea ce reprezintă strategia tradițională a romilor, fie frustrării, ostilității acumulate”. (E. C. Zamfir, pp. 168) Pe de altă parte, pentru creșterea calității vieții în ultimii ani au apărut măsuri de discriminare pozitivă a persoanelor de etnie romă, cum ar fi locuri speciale pentru elevii romi (licee și facultăți) sau diferite programe de asistență socială care prin avantajele pe care le oferă, tentează persoane ne-rome să se declare ca fiind de etnie. Reglementările internaționale menționează faptul că fiecare persoană are dreptul de a-și expune apartenența politică, religioasă și etnică. În acest caz intervine problema morală, a menținerii aceleiași identități și nu a declarării alternative a identității etnice diferite în funcție de conjunctură, pentru obținerea de avantaje.

2.7. Statutul femeii în societate

Mediul de interacțiune a femeilor și fetelor rome este preponderent în cadrul familiei, care, de altfel, este și mediul lor de apartenență. Familia reține un statut de mare și întâie importanță în ordinea comunităților de romi, adică totul se învârtă în jurul acesteia: relații sociale și financiare, educația și împărtășirea cunoștințelor

meșteșugurilor și tradițiilor, securitatea și protecția individuală. Chiar dacă, odată cu progresul tehnologic (introducerea radioului, televiziunii, telefoniei mobile și internetului) și intensificarea proceselor migratorii, femeile rome au dobândit mai multe libertăți și au început ușor să se modernizeze din diferite puncte de vedere și să-și asume alte roluri și responsabilități sociale altele decât cele tradiționale, legate de menaj, ele însă rămân imobilizate într-o societate preponderent „patriarhală”. Prin urmare, modelele comportamentale pe care acestea le adoptă în cadrul comunității de apartenență rezultă din statutul pe care îl dețin reieșind din nivelele de responsabilitate pe care se situează.

3. Integrare profesională (Prieto UE, Ro)

În România romii sunt o categorie minoritară cu diverse probleme specifice. Analfabetismul, infracțiunile și delincvența juvenilă, șomajul prelungit, lipsa de evoluție în ceea ce privește viața socială și profesională sunt mai frecvent întâlnite la această minoritate decât la restul minorităților din țara noastră. Guvernele postdecembriste nu au făcut schimbări pentru această etnie. După cum se știe datorită lipsei de resurse materiale. Țările europene sau ferit mulți ani să consemneze această situație dificitară a persoanelor de etnie romă fără să creeze preziceri pentru diminuarea situației. Politica europeană cu resimțiri nefast asupra minorității semnificative din România și din Europa succedă și în viața contemporană. În loc să remedieze problema, Europa alege să-i trimită pe romi în țara de origine, România. (M. Nedelcu p.p. 241) Romii reprezintă o minoritate cu o istorie fastă deseori dramatică. În ceea ce privește comunitatea în care este realizată cercetarea lucrării, romii cu vârste cuprinse între 14 și 65 beneficiază de proiectul „ A doua șansă” care le oferă posibilitatea de studiu pentru un viitor profesional dar și social mai bun. Persoane cu vârsta cuprinsă între 20- 50 ani au finalizat de-a lungul anilor studiile reușind să își obțină permisul de conducere dar și diferite locuri de muncă cu contract legal. În anul 2019-2020, 20 de persoane de etnie romă au fost înscrise în cadrul acestui proiect, dintre care 10 finalizând cu succes. Există nenumărate proiecte implementate la nivel național, dar și la nivel local în România pentru combaterea sau diminuarea marginalizării romilor și a integrării lor profesionale . Câteva dintre acestea fiind: „Incluziua Socială din Mediul Rural dimensiunea socială a fondurilor europene pentru dezvoltare rurală 2014-2020 în România”, „Inițiativă pentru romii marginalizați”, „Integrarea romilor, prin educație și proiecte profesionale”, „Model de autodezvoltare comunitară cu aplicație în comunitatea romă”, „Dezvoltarea

economiei sociale prin implicarea persoanelor de etnie roma in activitati de colectare selectiva a deseurilor in regiunea Sud Muntenia” etc.

4. Metodologie

4.1. Scopul

Scopul cercetării este de a identifica cauzele și elementele care influențează integrarea pe piața muncii a persoanelor de etnie romă.

4.2. Obiectivele

Primul obiectiv al cercetării este evaluarea calității relaționării sociale a persoanelor de etnie romă cu ceilalți membrii din comunitate, urmat de cel de al doilea obiectiv analiza experiențelor pe piața muncii a persoanelor de etnie romă din orașul Moldova Nouă în ceea ce privește accesarea unui loc de muncă. Obiectivul trei este evidențierea rolului educației în integrarea pe piața muncii a persoanelor de etnie romă. Ultimul obiectiv al cercetării fiind explorarea modului în care modelul familial din familia de origine influențează integrarea pe piața muncii.

4.3. Ipotezele

Ipotezele pe baza cărora s-au construit analizele sunt cu cat relaționarea persoanelor de etnie romă în comunitate este mai pozitivă, cu atat aceștia se integrează profesional mai ușor. Urmată de cea de a doua ipoteză dacă experiența pe piața muncii a persoanelor de etnie romă este mai crescută, atunci accesarea unui nou loc de muncă este mai abordabilă. Ipoteza cu numărul trei este cu cat nivelul de educație al persoanei de etnie romă este mai scăzut, cu atat șansele de integrare pe piața muncii sunt mai slabe. Încheind cu ipoteza dacă modelul din familia de origine nu influențează pozitiv integrarea pe piața muncii, atunci rata inactivității profesionale scade.

4.3. Participanți

Instrumentul de cercetare este aplicat unui număr de 150 persoane de etnie romă din Moldova Nouă, Caraș-Severin. Eșantionarea cuprinde atât femei cât și bărbați în proporții egale (52% persoane de sex masculin și 48% persoane de sex feminin), urmărind aplicarea chestionarului atât persoanelor tinere cât și celor vârstnice (18ani- peste 65 ani) din comunitate. Eșantionarea este aleatorie la persoanele de etnie romă.

Respondenții sunt persoane cu diferite nivele de educație (fără școală- studii superioare).

5. Rezultate

Pentru validare primei ipoteze cu cât relaționarea persoanelor de etnie romă în comunitate este mai pozitivă, cu atât aceștia se integrează profesional mai ușor am corelat următoarele întrebări: „Grupul dumneavoastră de prieteni Este compus din – În viitor vă gândiți la un loc de muncă?” în urma acestei corelații a rezultat tabelul cu numărul 1.

Tabelul numărul 1. *Grupul de prieteni și locul de muncă*

		În viitor vă gândiți la un loc de muncă?			Total
		Da	Nu	Nu știu/nu răspund	
Grupul dumneavoastră de prieteni este compus din:	Doar din persoane de etnie romă	12	13	2	27
	Persoane de etnie romă și persoane de alte etnii	48	50	11	109
	Doar din persoane care nu sunt de etnie romă	5	9	0	14
Total		65	72	13	150

Conform tabelului de mai sus, din totalul subiecților care au grupul de prieteni compus exclusive din persoane de etnie romă, cei mai mulți (48%) gândesc negativ cu privire la activitatea lor profesională, urmați de cei care gândesc pozitiv (44%), cel mai mic procent fiind cel al nehotărâților (7%). Asemănător procentual, la categoria subiecților care au grupuri de prieteni multi-etnice, procentajul cel mai mare este al celor care nu se gândesc la un loc de muncă (46%), urmat de cel al respondenților care doresc să își caute un loc de muncă (44%), doar 10% fiind nehotărâți. Se observă că și cea de-a treia categorie de subiecți, cea a respondenților care au grupul de prieteni format doar din persoane care nu sunt de etnie romă distribuția procentuală este sensibil asemănătoare cu cea a primelor două categorii: cei mai mulți (65%) nu intenționează să se integreze pe piața muncii, urmați de cei care au intenții pozitive în această privință (36%). Prin urmare, din această corelație se observă că decizia de integrare pe piața muncii nu este influențată de tipul de grup de prieteni, indiferent care ar fi acesta cei mai mulți subiecți având o atitudine

negativă cu privire la intențiile de angajare. De asemenea în ceea ce privește corelația între întrebările „În cazul unei probleme personale vă puteți baza pe ajutorul vecinilor din comunitatea dumneavoastră? – În cazul în care sunteți angajat, cât de ușor v-a fost să vă găsiți un loc de muncă?” la finele acestora a rezultat tabelul cu numărul 2.

Tabelul numărul 2. *Ajutorul comunității și accesibilitatea la un loc de muncă*

		În cazul în care sunteți angajat, cât de ușor v-a fost să vă găsiți un loc de muncă?						Total
		Foarte ușor	Ușor	Așa și așa	Greu	Foarte greu	Nu este cazul	
În cazul unei probleme personale vă puneți baza pe ajutorul vecinilor din comunitatea dumneavoastră?	Întotdeauna	1	4	2	2	0	33	42
	Uneori	3	8	15	6	6	52	90
	Niciodată	2	0	2	3	1	10	18
Total		6	12	19	11	7	95	150

Din numărul total de subiecți care au participat la cercetare, persoanele care se pot baza întotdeauna pe ajutorul vecinilor au manifestat ușurință în angajare (12%), urmați de cei care au întâmpinat dificultăți (5%). Se observă la cea de a doua categorie de subiecți, cea formată din persoane care se pot baza uneori pe ajutorul comunității (12%) că nu au dobândit dificultăți în găsirea locului de muncă, asemănător procentual (13%) întâmpinând dificultăți în accesarea unui serviciu. După cum se poate observa, categoria persoanelor care nu s-au putut baza niciodată pe ajutorul vecinilor, (11%) au manifestat lejeritate în dobândirea unui loc de muncă, urmați cei care constituie majoritatea (22%) care au întâmpinat greutăți. În concluzie, majoritatea respondenților au ales varianta nu este cazul (63%) deoarece aceștia nu au fost încordați pe piața muncii. Din această analiză se observă că, accesarea unui loc de muncă nu este influențată de ajutorul vecinilor din comunitate, cei mai mulți dintre aceștia întâmpinând dificultăți la intențiile de angajare. În cazul corelației „Comunitatea în care trăiți este compusă din – În viitor vă gândiți la un loc de muncă?” a rezultat tabelul cu numărul 3.

Tabelul numărul 3. *Comunitatea apartenență și viitorul profesional*

		În viitor vă gândiți la un loc de muncă?			Total
		Da	Nu	Nu știu/nu răspund	
Comunitatea în care trăiți este compusă din:	Români	1	4	0	5
	Romi	9	11	1	21
	Cominitate multietnică	55	57	12	124
Total		65	72	13	150

Conform tabelului, din totalul subiecților care trăiesc în comunitatea compusă din persoane nerome, un procent redus (20%) gândesc pozitiv cu privire la activitatea lor profesională, urmați de cei mai mulți (80%) care nu au intenții de angajare. La categoria subiecților care trăiesc în comunitatea compusă din persoane exclusive de etnie romă, procentajul cel mai mare este al celor care nu se gândesc la un loc de muncă (52%), urmat de cel al respondenților care doresc să se integreze profesional (42%). În ceea ce privește categoria persoanelor care trăiesc în comunitatea multi-etnică, distribuirea procentuală este diferită de prima categorie: cei mai mulți (46%) nu intenționează să se integreze profesional, urmați de cei care au intenții pozitive în această privință (44%). Din analiză reiese că, gândirea negativă privind căutarea unui nou loc de muncă este preponderentă la subiecții care trăiesc în comunități locuite de români, dar nu este reprezentativ deoarece numărul subiecților care trăiesc în comunități exclusiv formate din români a fost foarte mic de aceea tendințele sunt asemănătoare. În concluzie, din această corelație se observă că decizia de integrare profesională nu este influențată de comunitatea în care respondentul conviețuiește, subiecții având o atitudine negativă în ceea ce privește un viitor loc de muncă. Pentru întărirea celei de a doua ipoteze dacă experiența pe piața muncii a persoanelor de etnie romă este mai crescută, atunci accesarea unui loc de muncă este mai abordabilă, am corelat următoarele întrebări ale chestionarului: „Ce vechime în muncă aveți?- În viitor vă gândiți la un loc de muncă?” în urma căreia a rezultat tabelul cu numărul 4.

Tabelul numărul 4. *Vechimea în muncă și viitorul profesional*

		În viitor vă gândiți la un loc de muncă?			Total
		Da	Nu	Nu știu/nu răspund	
Ce vechime în muncă aveți?	Sub 1 an	36	25	8	69
	Între 2 și 3 ani	11	23	3	37
	Peste 5 ani	18	24	2	44
Total		65	72	13	150

Conform tabelului de mai sus, subiecții care au o vechime în muncă de sub un an, (52%) gândesc pozitiv cu privire la activitatea lor profesională, urmați de cei care gândesc negativ (36%). La categoria subiecților care au vechimea în muncă între 2 și 3 ani, cei mai mulți (62%) nu au intenții pozitive când vine vorba despre accesarea unui nou loc de muncă, doar 30% intenționând să se integreze profesional. Se poate observa că și cea de-a treia categorie de subiecți, cea a respondenților care au vechimea în muncă de peste 5 ani, distribuția procentuală este asemănătoare cu cea de a doua categorie, (54%) nu intenționează să se integreze pe piața muncii, urmați de cei care au intenții pozitive în această privință (40%). Din această analiză, se poate observa că subiecții cu vechimea în muncă de sub un an, gândesc pozitiv în ceea ce privește integrarea profesională, în antiteză fiind categoriile de subiecți cu vechime mai mare în muncă. Întrebările „Ce vechime în muncă aveți? - Cum vă vedeți din punct de vedere profesional peste 5 ani?” au conturat tabelul cu numărul 5

Tabelul numărul 5. *Vechimea în muncă și perspectivele de viitor*

		Cum vă vedeți din punct de vedere profesional peste 5 ani?			Total
		Pozitivi legat de perspectivele profesionale	Negativ legat de perspectivele profesionale	Indecis legat de perspectivele profesionale	
Ce vechime în muncă aveți?	Sub 1 an	46	16	7	69
	Între 2 și 3 ani	29	4	4	37
	Peste 5 ani	27	13	4	44
Total		102	33	15	150

În urma aplicării chestionarelor, putem observa că, subiecții care au vechime în muncă sub 1 an, cei mai mulți (66%) gândesc pozitiv legat de perspectivele lor profesionale, urmați de cei care nu au o gândire pozitivă (23%), cel mai mic procent

(10%) fiind reprezentat de cei care sunt nehotărâți legat de perspectivele lor profesionale peste 5 ani. După cum putem remarca, categoria compusă din persoane care au vechime în muncă între 2 și 3 ani, (78%) gândind pozitiv legat de perspectivele profesionale, (10%) nu se gândesc ca pe viitor să fie încadrați pe piața muncii, identic procentual fiind și categoria subiecților indeciși. Asemănător procentual cu prima categorie, cea formată din subiecți care au vechime profesională de peste 5 ani, (61%) au o gândire constructivă în ceea ce privește locul de muncă, urmați de cei care nu au perspective profesionale în următorii 5 ani (29%), cei indeciși realizând un procent de 9% . Din această analiză se poate remarca că, indiferent vechimea în muncă pe care o au subiecții, aceștia gândesc pozitiv legat de perspectivele lor profesionale în viitor. . Pentru validarea ipotezei cu cât nivelul de educație al persoanei de etnie romă este mai scăzut, cu atât șansele de integrare pe piața muncii sunt mai slabe. Am corelat următoarele întrebări „Câte clase aveți?- Aveți loc de muncă?” în urma cărora a rezultat tabelul cu numărul 6.

Tabelul numărul 6. *Studiile și ocupația profesională*

		Aveți loc de muncă?							Total
		Am propria afacere, cu acte legale	Am propria afacere, dar fără acte	Da, muncesc cu normă întreagă cu contract de muncă	Da, muncesc par-time / ocazional cu contract de muncă	Da, muncesc zilnic, dar fără contract de muncă	Da, muncesc dar ocazional la negru	Nu muncesc	
Câte clase aveți?	Fără școală	0	0	0	0	1	1	26	28
	Studii primare	0	0	51	1	1	1	16	24
	Studii gimnaziale	0	0	7	2	1	3	27	40
	Studii liceale	3	1	17	5	1	1	26	54
	Studii superioare	0	0	2	0	0	0	1	3
Total		3	1	31	8	4	6	97	150

Conform tabelului de mai sus, putem observa că persoanele fără studii muncesc zilnic dar fără contract de muncă sau ocazional (7%), urmați de cei cu studii primare din care un procent de 25% îl reprezintă subiecții care sunt încadrați pe piața muncii

legal, numai 8% muncind ilegal. Categoria repondenților care au studii gimnaziale 22% muncesc în conformitate cu normele legale, 10% practicând muncă contra legii. Diferit de primele trei categorii, persoanele care au studii liceale reprezintă cel mai mare procent (48%) fiind constituit din persoane încadrate profesional cu acte legale, urmați de cei 3% care prestează muncă neconform cu normele legale. Subiecții cu studii superioare (66%) muncesc legal, însă procentul este irelevant deoarece numărul respondenților care au studii superioare este foarte mic proporțional cu celelalte categorii. Cel mai mare procent (65%) este cel al persoanelor care nu muncesc. Din această analiză putem concluziona că, persoanelor cu studii liceale le-a fost mult mai ușor să acceseze serviciile de pe piața muncii și gândesc pozitiv cu privire la perspectivele lor profesionale. Indiferent de nivelul de studii subiecții tind să obțină locuri de muncă care sunt în acord cu normele legii. În ceea ce privește corelația întrebărilor „Aveți calificare profesională? - Ce vechime în muncă aveți?” putem observa alcătuirea tabelului cu numărul 7.

Tabelul numărul 7. *Calificarea profesională și vechime în muncă*

		Ce vechime în muncă aveți?			Total
		Sub 1 an	Între 2 și 5 ani	Peste 5 ani	
Aveți o calificare profesională?	Da	4	6	12	22
	Nu	65	31	32	128
Total		69	37	44	150

Din numărul total de respondenți, cel mai mic procent îl reprezintă prima categorie, cea a subiecților care au o calificare profesională. Cei cu vechime în muncă de sub 1 an (18%), între 2 și 3 ani reprezentând un procent de 22%, urmați de persoanele cu vechime în muncă de peste 5 ani (54%). În ceea ce privește respondenții care nu au o calificare profesională, cei mai mulți (50%) au vechimea în muncă de sub 1 an, urmați de cei încadrați pe piața muncii timp de 2 și 3 ani (24%), asemănător procentual (25%) fiind și cei care au muncit timp de peste 5 ani. Din această analiză se poate observa că, persoanele calificate profesional au avut reușite pe plan profesional, dar nu este reprezentativ deoarece numărul subiecților care au o calificare profesională a fost foarte mic de aceea tendințele sunt la majoritatea variantelor de răspuns. Pentru validarea ultimei ipoteze dacă modelul din familia de origine nu influențează pozitiv integrarea pe piața muncii, atunci rata inactivității profesionale crește, am evidențiat corelația dintre următoarele întrebări: „În ceea ce îi privește pe părinții dumneavoastră, aceștia au fost încadrați pe piața muncii ?-

Sunteți mulțumit de locul dumneavoastră de muncă?" în uma corelației putem observa tabelul cu numărul 8.

Tabelul numărul 8. *Modelul familial și satisfacția în muncă*

		În cazul în care sunteți angajat, cât de ușor v-a fost să vă găsiți un loc de muncă?						Total
		Foarte mulțumit	Mulțumit	Așa și așa	Nemulțumit	Foarte nemulțumit	Nu este cazul	
În ceea ce privește pe părinții dumneavoastră, aceștia au fost încadrați pe piața muncii?	Da, mama/tata	5	13	9	1	0	40	68
	Da, dar fără contract de muncă (ocazional)	2	4	3	3	0	13	25
	Nu	0	8	4	1	1	43	57
Total		7	25	16	5	1	96	150

Conform analizei din tabel, subiecții care au un model familial pozitiv din punct de vedere profesional, cel mai mare procent (26%) sunt satisfăcuți în ceea ce privește locul lor de muncă, în timp ce doar 1% sunt nemulțumiți. Respondenții ai căror părinți au fost încadrați pe piața muncii dar fără contract de muncă, 36% sunt mulțumiți de locul de muncă pe care îl au, totodată 12 % considerând că locul de muncă actual nu este cel potrivit. Se observă că și cea de-a treia categorie de subiecți, cea a respondenților care au părinți care nu au fost niciodată încadrați pe piața muncii, distribuția procentuală este asemănătoare cu cea a primelor două categorii: cei mai mulți (14%) sunt pozitivi în ceea ce privește locul de muncă, urmați de cei 3% care nu sunt mulțumiți de locul de muncă. Cel mai mare procent (64%) este reprezentat de persoanele care nu sunt încadrate profesional. Din această analiză, putem concluziona că subiecții ai căror model familial a fost pozitiv din punct de vedere profesional pentru ei, au un grad de satisfacție mai crescut în ceea ce privește locul lor de muncă și accesarea acestuia. Urmărit de întrebările „În familie aveți tineri care nu lucrează și nu merg la școală? - În viitor vă gândiți la un loc de muncă?” din care reiese tabelul cu numărul 9.

Tabelul numărul 9. *Tineri neet și perspective de viitor*

		Ce vechime în muncă aveți?			Total
		Da	Nu	Nu știu / nu răspund	
În familie aveți tineri care nu lucrează și nu merg la școală?	Da	16	16	3	35
	Nu	49	56	10	115
Total		65	72	13	150

Din tabelul de mai sus se poate observa că în familiile în care există tineri care nu frecventează școala și nu sunt încadrați nici pe piața muncii, persoanele chestionate se gândesc la un loc de muncă (45%), identic procentual fiind și cei care nu gândesc pozitiv din punct de vedere profesional. A doua categorie este diferită procentual față de prima, reprezentând un număr mai mare de respondenți care nu au în familie persoane care au renunțat la studii și nu lucrează, 42% gândesc pozitiv în ceea ce privește integrarea lor profesională, urmați de cei mai mulți care gândesc negativ (48%). Din această analiză, se poate concluziona că în familiile în care există abandon școlar sunt asemănător procentuale în ceea ce privește încadrarea pe piața muncii, iar familiile care nu au tineri NEET (not in education, employment or training) nu se gândesc pozitiv la perspectivele profesionale. În ceea ce privește corelația dintre întrebările „În familia dumneavoastră există persoane care au renunțat la școală? – Ocupația” putem observa tabelul cu numărul 10.

Tabelul numărul 10. *Abandon școlar și ocupație*

		Ocupație			Total
		Casnic/ă	Muncă calificată	Muncă necalificată	
În familia dumneavoastră există persoane care au renunțat la școală?	Da	28	5	0	33
	Nu	66	46	5	117
Total		94	51	5	150

Conform tabelului, subiecții care au în familie persoane care au abandonat studiile, procentajul cel mai mare îl constituie cei care nu sunt încadrați pe piața muncii (84%), urmați de cei care muncesc (15%). În ceea ce îi privește pe respondenții care nu au în familie cazuri de abandon școlar, (56%) nu au un loc de muncă, 39%

reprezentând categoria de subiecți care muncesc calificat, urmați de procentajul cel mai mic (4%) care reprezintă categoria muncii necalificată. În urma analizei se poate concluziona că, subiecții cercetării au fost influențați de membrii familiei în ceea ce privește încadrarea lor profesională.

6. Concluzii

La finalul cercetării putem observa că, decizia de integrare profesională nu este influențată de comunitatea în care respondentul conviețuiește, subiecții având o atitudine negativă cu privire la un viitor loc de muncă. Totodată se poate remarca că, indiferent vechimea în muncă pe care o au subiecții, aceștia gândesc pozitiv legat de perspectivele lor profesionale în viitor. Deasemenea indiferent de nivelul de studii respondenții tind să obțină locuri de muncă care sunt în acord cu normele legii. În ceea ce privește modelul familial persoanele chestionate sunt influențate de membrii familiei privind încadrarea lor profesională. Faptul că nu există o dorință foarte mare pentru angajare îl putem observa încă de la începutul cercetării. Concluzia se potrivește și cu studiul Danielei Tarnovschi din 2011 care spune că structura de ocupare pe piața muncii a romilor demonstrează un grad scăzut de integrare profesională, existând o pondere foarte ridicată a ocupării locurilor de muncă nesigure care nu oferă stabilitate sau permanență. (Tarnovschi D. 2011. pp 25.) Pentru îmbunătățirea situației de inactivitate profesională a romilor trebuie concepute programe de reinserție profesională. Faptul că nivelul studiilor este scăzut sau inexistent dovedește nevoia de creare a unor programe de școlarizare. Deoarece analiza confirmă faptul că, familia de origine influențează participarea profesională a subiecților, este nevoie de ședințe de consiliere timpurii ale familiilor din comunitate pentru înțelegerea importanței încadrării pe piața muncii. Pentru ca persoanele de etnie romă să fie încadrate profesional, asistenții sociali trebuie să ajungă în comunitățile în care aceștia trăiesc pentru a observa nevoile și dorințele de angajare. Serviciile adresate romilor trebuie să fie create în mijlocul comunității aparținente deoarece nivelul financiar scăzut îi împiedică să se deplaseze în alte comunități sau orașe. Locurile de muncă trebuie să fie adaptate nevoilor și calificărilor pe care aceștia le au, majoritatea moștenind meseriile tradiționale de la strămoșii lor care au fost căldărari, ceaunari, fierari, tinghicii, argintari, cărămidari, lingurari. Datorită calificării foarte slabe pe care o au, persoanele de etnie romă trebuie pregătite în domeniu de activare pentru că locurile de muncă slab plătite îi demotivează și preferă să aducă un contribut financiar familiei prin metode ilegale, cum ar fi prestările de servicii fără

acte legale (munca la negru), prostituția, furtul sau alte forme de delincvență. Un alt impediment în accesarea unui loc de muncă este nivelul de studii scăzut pe care romii îl au, foarte mulți dintre ei necunoscând literele și cifrele, de aceea trebuie să fie înscriși în proiecte de școlarizare și calificare profesională.

Bibliografie

- Burtea, V. (2002). Rromii, În sincronia și diacronia populațiilor de contact, București: Editura Lumina Lex.
- Crișan, N. (1999). Țigani mit și realitate, București: Editura Albatros.
- Frazer, A. (1998). Țigani, București: Editura Humanitas.
- Merfea, M. (1991). Țigani- Integrarea sociala a romilor, Brașov :Ed. Barsa- Brasov.
- Nedelcu, M. (2003). Minoritățile.Vremea afirmării, Iași: Editura Tipo Moldova.
- Pons, E. (1995). Țigani din România o minoritate în tranziție, Harmattan: Edițion L.
- Zamfir, E., C. (1993). Țigani între ignorare și îngrijorare, București: Editura Alternative.
- Tarnovschi D., Preotesa A. M., Șerban M., Bîrsan B., Hirian R., (2011) Situația romilor în România, 2011. Între incluziune socială și migrație, București: Editura Dobrogea

The role of parents in child development

Elena Mădălina COJOCARU¹

Abstract

First of all, I chose this topic because I am employed in an institution of preschool education, I was able to observe how important parents are in children's lives, how it helps them to develop harmoniously. Also at work and not only I met cases where one of the parents went abroad and I noticed how these children behave and how their attachment is affected.

Secondly, the phenomenon of parental migration is the phenomenon that has grown the most since the fall of communism, thus becoming a very important topic of discussion for many researchers in the social field.

This paper contains a theoretical framework that includes referring to the role of parents in the socio-emotional development of the child, the influence of parental style on the child's behavior and the effects of migration on the harmonious development of the child.

In the second part of the paper we analyzed the views of 35 parents who are or have gone abroad through a questionnaire.

Keywords: *parents, child development, parental style.*

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Rolul părinților în dezvoltarea copilului

Elena Mădălina COJOCARU¹

Abstract

În primul rând, am ales acest subiect deoarece lucrez într-o instituție de învățământ preșcolar, am putut observa cât de importanți sunt părinții în viața copiilor, cum îi ajută să se dezvolte armonios. De asemenea, la locul de muncă și nu numai că am întâlnit cazuri în care unul dintre părinți a plecat în străinătate și am observat cum se comportă acești copii și cum le este afectat atașamentul.

În al doilea rând, fenomenul migrației părintești este fenomenul care a crescut cel mai mult de la căderea comunismului, devenind astfel un subiect de discuție foarte important pentru mulți cercetători din domeniul social.

Această lucrare conține un cadru teoretic care include referirea la rolul părinților în dezvoltarea socio-emoțională a copilului, influența stilului părintesc asupra comportamentului copilului și efectele migrației asupra dezvoltării armonioase a copilului.

În a doua parte a lucrării am analizat printr-un chestionar opiniile a 35 de părinți care sunt sau au plecat în străinătate.

Cuvinte cheie: *părinți, dezvoltarea copilului, stil parental.*

Introducere

Dezvoltarea socială și a personalității copilului apare prin interacțiunea influențelor sociale, maturizarea biologică și reprezentările copilului despre lumea socială și de sine. Această interacțiune este ilustrată într-o discuție despre influența relațiilor semnificative, rolul părinților în evoluția lor, dezvoltarea înțelegerii sociale, creșterea personalității și dezvoltarea competenței sociale și emoționale în copilărie.

„Cum am devenit genul de persoană care sunt astăzi?” Fiecare adult se gândește la această întrebare din când în când. Răspunsurile care-mi vin ușor în minte includ

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

influențele părinților, ale semenilor, temperamentului, busolă morală, un puternic sentiment de sine și, uneori, experiențe critice de viață, cum ar fi divorțul parental. Dezvoltarea socială și a personalității cuprinde aceste și multe alte influențe asupra creșterii persoanei. În plus, abordează întrebări care sunt în centrul înțelegerii modului în care ne dezvoltăm ca oameni unici. Cât de mult suntem produse de natură sau de îngrijire? Cât de durabile sunt influențele experiențelor timpurii? Studiul dezvoltării sociale și a personalității oferă perspectivă asupra acestor probleme și a altor aspecte, adesea arătând cât de complexe și multifacetate sunt influențele asupra copiilor în curs de dezvoltare și, astfel, procesele complexe care te-au făcut persoana care ești astăzi (Thompson, 2006a).

Întrebarea dacă socializarea realizată de părinți face o diferență în dezvoltarea personalității copiilor ar fi lovit generațiile anterioare de investigatori la fel de ciudat sau chiar naivi, dar oamenii de știință actuali în dezvoltare își pun această întrebare cu seriozitate considerabilă. Motivul pentru îngrijorarea lor este cercetarea în domeniul geneticii comportamentale de dezvoltare, care folosește studii gemene și de adopție pentru a estima contribuția genetică la caracteristicile umane, inclusiv atributele de personalitate la copii. (Plomin, McLearn & Rutter, 1997).

Cel mai important pilon al dezvoltării copilului este reprezentat de către atașament și influența acestuia asupra dezvoltării comportamentale. Conform teoriei lui Freud " Dragostea față de altă persoană își are originea sa în copilărie în experiențele noastre timpurii, iar legătura copilului cu mama reprezintă cea mai de durată relație. Precum și prototipul tuturor celorlalte relații de dragoste pe parcursul vieții". Atașamentul reprezintă pilon principal în dezvoltare iar influențele acestuia au fost studiate de mai mulți cercetători care au ajuns la concluzia că comportamentul copilului diferă de la un tip de atașament la altul. Stilurile de atașament arată cum toate aptitudinile atitudinile, sistemul de idei sunt afectate și cum sunt modificate în funcție de tipul de atașament creat între părinți și copii. (Merrick, 2000).

Câteva studii recente au investigat relația dintre atașamentul dintre mama și bebeluș, așa cum este definit de Ainsworth și asociați (1998) și dezvoltarea competenței sociale cu colegii. Deși investigatorii diferă în conceptualizarea legăturilor dintre atașament și relațiile de la egal la egal, toți prevăd că atașamentul sigur va promova o competență și o sociabilitate mai mare. Studiile relațiilor de la egal la egal nu au susținut în mod constant această predicție. Într-un studiu (Pastor, 1981), copiii mici atașați în siguranță au fost considerați de observatorii adulți ca fiind mai sociabili, atenți și interesați de ceilalți decât copiii mici caracterizați de paterni de atașament anxioase. Cu toate acestea, într-un alt studiu, în care interacțiunea de la

egal a fost definită în general pentru a include atât comportamente sociale, cât și joc paralel, subgrupul de copii mici pe care Ainsworth (1987) îl consideră mai atașat în siguranță, angajați în interacțiuni mai puține de la egal, comparativ cu copiii mici (Lamb, 1979).

Teoria și cercetarea privind rolul părinților în dezvoltarea personalității copiilor au fost ghidate de trei modele generale ale procesului de socializare: modele unidireționale, interactive și tranzacționale (Sameroff, 1975).

În primii ani de îngrijorare cu înțelegerea rolului părinților, părinții au fost considerați a avea o influență unidirecțională asupra copiilor (Baldwin, 1955; Sears, Macoby, & Lewin, 1957).

Deși au apărut inițial din perspectiva freudiană, astfel de modele unidireționale sunt în concordanță cu perspectiva de învățare socială în care dezvoltarea psihologică a copiilor este privită ca fiind modelată aproape exclusiv de mediul copiilor prin modelarea și întărirea părinților (Bandura 1986).

De exemplu, atunci când părinții folosesc practici disciplinare dure cu copiii lor, ei modelează un comportament agresiv, pe care copiii la rândul lor îl adoptă în interacțiunea cu ceilalți (McCord, 1988; Patterson & Capaldi, 1991).

Majoritatea teoriilor contemporane sunt, însă, ghidate de modele unidireționale care susțin că părinții influențează copiii printr-o serie de mecanisme psihologice mai complexe (Glasgow, Dornbusch, , 1997).

De exemplu, conversațiile părinților cu copiii despre experiențele de zi cu zi oferă copiilor o perspectivă asupra emoțiilor și așteptărilor celorlalți, precum și în sine; o astfel de interacțiune mai modelează comportamentul ulterior al copiilor (Thompson, Laible, & Ontai, 2003).

Modelele interactive de socializare descriu efectele părinților ca fiind contingente asupra a ceea ce copiii aduc în interacțiunile lor cu părinții. Cea mai timpurie versiune a unui astfel de model este ideea lui Thomas and Chess (1977) a „bunătății de potrivire”. Thomas și Chess au sugerat că potrivirea dintre practicile parentale și temperamentul copiilor este esențială pentru dezvoltarea ulterioară a copiilor. Această idee conform căreia părinții nu au un impact uniform asupra copiilor, ci depind în schimb de ceea ce copiii aduc în interacțiunile lor cu părinții, este considerată conceptul de interacțiune gen-mediu discutat mai sus, dar conduce și o serie de teorii contemporane despre socializarea părinților (Bugental, 2004;).

De exemplu, Kochanska (1993) susține că disciplina blândă este cea mai afectivă în promovarea internalizării regulilor părinților în rândul copiilor temperamental

fricoși, deoarece încurajează excitația anxioasă optimă în rândul acestor copii, acolo sensibilizându-i la mesajele părinților; disciplina blândă este mult mai puțin eficientă cu copiii temperamentali neînfricați, întrucât favorizează excitația neliniștită la acești copii (Grusec & Goodnow, 1994).

Având în vedere centralitatea părinților în viața copiilor, părinții pot facilita sau inhiba geografia resurselor afective, comportamentale și cognitive de care au nevoie copiii pentru funcționarea competentă. Atunci când părinții creează medii bogate în astfel de resurse, copiii pot înflori și pot deveni membri constructivi și competenți ai societății, atunci când părinții nu reușesc să creeze astfel de medii, copiii se încurcă în dezvoltarea competenței.

De la începutul studiului formal al parentalității, afecțiunea părinților asupra copiilor, a fost identificată ca o dimensiune centrală a parentalității (de exemplu, Baldwin, 1955; Sears și colab., 1957).

Într-adevăr, așa cum a subliniat Dix (1991), parentalitatea este o încercare afectivă inerentă. Ca atare, acesta poate fi caracterizată printr-un efect pozitiv manifestat în plăcerea, căldura și lauda părinților în timp ce interacționează cu copiii lor (Denham și colab., 2000).

Inteacțiunea părinților cu copiii poate fi, de asemenea, caracterizată printr-o afecțiune negativă, așa cum se manifestă în supărarea, ostilitatea și criticile lor în timp ce interacționează cu copiii (Denham, 2000). O astfel de afecțiune negativă poate apărea uneori ca răspuns la afectarea negativă a copiilor - un model care conduce la creșterea spiralelor de afectare negativă (Paterson, 1982).

Încă de la o vârstă fragedă, părinții își transmit direct afectul asupra copiilor lor, contribuind astfel la resursele afective ale copiilor. Atunci când părinții sunt afectivi pozitiv (față de negativ) în interacțiunile lor cu copii, lor ei îi susțin, și chiar încurajează emoții pozitive în ei. În schimb, atunci când părinții exprimă un impact negativ, ei transmit emoții negative (Larson 1999).

Afectivitatea negativă (față de cea pozitivă) a părinților poate supraexpune copiii, iar această supraveghere poate interfera cu abilitățile lor de atenție și procesare, inhibând astfel dezvoltarea acestor resurse comportamentale ca un control eficient (Hoffman, 2000).

Mai mult, mai mulți anchetatori au arătat că efectul pozitiv al părinților predispune copiilor să internalizeze cererile, instrucțiunile și valorile părinților (Dix 1991), astfel încât copiii să fie motivați și să poată învăța de la schela părinților lor (Eisenberg et al., 2005).

În schimb, atunci când părinții devin iritați și frustrați în fața provocării, ei pot transmite copiilor că renunțarea sau evacuarea sentimentelor proaste este cea mai bună strategie (Thompson & Meyer, 2007).

Resursele comportamentale, Eisenberg și colegii (2003) au constatat că exprimarea părinților a efectelor pozitive în timpul interacțiunilor cu copiii la adolescență prevestește autocontrolul crescut al copiilor. În plus, părinții au un impact pozitiv și negativ negativ ridicat în timp ce lucrează cu copii la sarcini dificile, cum ar fi temele, a fost legat de reducerea ajutorului la copii (Nolen-Hoeksema 1995).

Controlul comportamentului în contrast, implică exercitarea presiunii de către părinți pentru a-i canaliza pe copii spre rezultate particulare. O astfel de presiune ia adesea forma unor directive, porunci și retrageri de dragoste. Atunci când părinții susțin autonomia și nu controlează, aceștia oferă copiilor experiența de a rezolva problemele și provocările pe cont propriu, ceea ce poate facilita dezvoltarea copiilor de resurse comportamentale. În contextul rezolvării problemelor pe cont propriu, copiii pot dezvolta strategii pentru a face față dificultăților cu care se confruntă (Nolen- Hoeksema, 1995).

În literatura de specialitate există două tipuri de cercetări privind dezvoltarea ființei umane sub aspectul socio-emoțional. Teoria atașamentului face referire la nevoia copilului de a forma legături puternice și de durată cu mama sau tatăl. Cele două cercetări sunt studiile longitudinale și studiile de intervenție socială care vizează dezvoltarea copilului și influența părinților în dezvoltarea personalității copilului dar și influența mediului social pe parcursul mai multor ani (Muntean Ana, 2009).

În conformitate cu această analiză, susținerea autonomiei părinților, evaluată folosind o varietate de metode, prezice controlul sporit de sine, stăpânirea și strategiile constructive de învățare în timpul copilăriei, în anii adolescenței (Frody, 1985). Mai mult decât atât, sensibilitatea maternă - care poate fi privită ca o manifestare corespunzătoare vârstei de susținere a autonomiei pentru sugari și copii mici este asociată cu dezvoltarea cognitivă și a limbajului îmbunătățită și jocul mai avansat la copiii foarte mici (Bornstein, 1997).

Mai mulți cercetători au fost preocupați de rolul părinților în relațiile cu copiii au constatat că comportamentul agresiv al părinților asupra copiilor (Dodge, 1994), se poate datora nu numai lipsei de oportunitate de a rezolva problemele pe cont propriu, dar și prin mesaje care exercită

controlul (adesea sub formă de agresiune) sunt acceptate (McCord, 1988) și că alții au intenții ostile, mai degrabă decât de susținere (Weiss, 1992).

Atunci când părinții susțin autonomia copiilor, ei permit copiilor să ia inițiativă și să își exprime opiniile, cultivând astfel resurse cognitive. Părinții care susțin pentru autonomie comunică copiilor că sunt persoane competente și autonome. În consecință, copiii pot dezvolta reprezentări mentale pozitive ale lor și ale altora, precum și motive intrinseci pentru urmărirea obiectivelor lor (Grolnick, 1999).

În schimb, atunci când părinții controlează, aceștia comunică copiilor că le este lipsită de competență și autonomie pentru a face lucrurile pe cont propriu, subminând astfel percepțiile copiilor asupra lor și întărind motivele extrinseci ale urmăririi obiectivelor (Ginsburg, 1993). În plus, copiii pot dezvolta reprezentări pozitive ale altora atunci când părinții susțin autonomia, deoarece o astfel de orientare este receptivă la nevoile și dorințele copiilor, în timp ce controlul părinților privilegiază propriile nevoi și dorințe asupra copiilor lor (Weiss, 1992).

Un alt comportament important al părinților, deși unul care a primit mai puțină atenție decât susținerea părinților pentru autonomie, este măsura în care părinții creează un mediu structurat versus haotic pentru copii (Skinner, 2005).

Structura pe care o oferă părinții poate contribui la dezvoltarea resurselor comportamentale și cognitive ale copiilor. Pe plan comportamental, un mediu structurat îi ajută pe copii să învețe care sunt standardele și cum să le îndeplinească, ceea ce îi poate ajuta în dezvoltarea strategiilor utile. În schimb, un mediu haotic poate oferi copiilor puține informații importante pentru dezvoltarea acestor strategii. Re-cercetarea centrată pe calitatea asistenței și instruirea părinților pentru copii sugerează că aceasta are beneficii pentru resursele comportamentale ale copiilor (Pianta, 1991).

În ultimul deceniu, din ce în ce mai mulți părinți din țări din Europa de Est migrează în străinătate pentru angajare, în timp ce copiii lor rămân acasă. În special pentru România, mass-media descriu situația drept „o tragedie națională” (New York Times, 2009). Primele date oficiale care monitorizează fenomenul datează din 2006 în România, când aproape 60.000 de copii au fost înregistrați ca având cel puțin un părinte care lucrează în străinătate.³ Cea mai mare magnitudine a fost înregistrată în 2008, când numărul copiilor rămași în urmă a fost mai mare de 92.000, reprezentând două procente din copil populație (dintr-un total de 4.400.000 de copii cu vârste cuprinse între 0-184). Conform altor studii, numerele oficiale le subestimează serios fenomen. moment sau unul sau ambii părinți care lucrează în străinătate. Toth și colab. (2007) sugerează că 170 000 liceeni (aproape 20 la sută dintre elevii înscriși la liceu) au avut părinții care lucrează în afara României.

Problema migrației a ajuns în prim plan a evenimentelor curente după căderea comunismului în Europa Centrală și de Est, pe măsură ce o mișcare de migrație a început la vremea de la Est la Vest (Sandu 2005: 555). În prima etapă a migrației, majoritatea migranților au venit din mediul rural, deoarece schimbările economice din fostele țări comuniste nu au fost însoțite de o schimbare a mecanismelor economice care ar sprijini agricultura și dezvoltarea infrastructurii în mediul rural (Sandu 2005). Dincolo de efectele economice și demografice ale migrației, unele studii subliniază efectele acestora asupra relațiilor de familie, cum ar fi ca relații de cuplu și relația între părinți și copii (Sandu și colab. 2006). Problema migrației în România a început să fie punctul de vedere de studii după 2000. O serie de studii s-au concentrat pe raționalizarea motivelor de emigrare: „Motivațiile care îl determină pe emigrantul român sunt în mare măsură financiare în natura” (Miftode 2006: 11; CBS-AXA 2009) și privind estimarea numărului de migranți sau a copiii afectați de migrație; în 2008, România a avut aproximativ 350.000 de copii afectați de migrația părinților în străinătate pentru muncă, din care 126.000 aveau ambii părinți în străinătate (Toth și colab., 2008).

Problema efectelor migrației părinte este abordat prin asocierea cu următoarele aspecte (Cojocar 2013): 1) individualizarea problemelor sociale – identificarea cauze individuale în timp ce ignorăm politicile publice și factori macrosociale și economici;

2) transferul responsabilității din structurile macrosociale către familii și indivizi;

3) problema migrației este abordată în termeni care provoacă acest lucru valorile morale ale familiei (responsabilitatea părinților au pentru creșterea copiilor lor, responsabilități în relația de cuplu, operația „normală” a unei familii).

Efecte negative multiple asupra copiilor au de asemenea, au fost găsiți de specialiștii din Iași (România): (1) copiii nu percep autoritatea persoanei cu care trăiesc, care nu este părintele lor.

Această problemă ar putea fi rezolvată explicând, înainte de plecarea părinților, poziția de autoritate a persoanei pe care urmează copilul a trăi cu; (2) copiii vin să vadă mamele lor ca persoane care au născut doar pentru ei, dar sunt lipsiți de orice alte calități; (3) copiii nu văd persoana cu care trăiesc ca un bun partener de dialog; (4) lipsa modele de familie necesare dezvoltării normale a oricărui copil; (5) deși părinții emigrează pentru a câștiga bani pentru îmbunătățirea situația materială a familiei, există circumstanțe în care copiii nu au confort părinții și-ar dori pentru că, deoarece indivizii care le îngrijesc nu le dau suportul material pe care ar trebui să-l primească; (6) pentru divertisment sau în timp ce căutați atenția adulții, copiii încalcă

uneori legea, de exemplu se angajează la vânzare; (7) agresivitate, limbaj vulgar și relații disfuncționale cu familia este modalități prin care copiii se exprimă frustrarea lor; (8) copiii sunt victimele ale propriilor părinți, care îi duc în străinătate și, dacă copiii nu se adaptează, ei sunt aduși înapoi în țară, generând astfel schimbări în modele de viață care nu sunt utile pentru dezvoltarea mentală a copiilor; (9) scăderea autostimei, încrederea și încrederea în valoarea unuia persoană; (10) supraîncărcarea fetelor, așa cum sunt ele preia rolul mamei atunci când aceasta se duce în străinătate să lucreze; (11) înstrăinarea între copii și părinți; schimbări de comportament, atașament defectuos și nesecurizant etc(Stefan Cojocaru, 2015).

Potrivit unui studiu realizat de Fundația Soroș(2007), efectele negative apar la nivelul relațiilor cu părintele plecat în străinătate ajungându-se la deteriorare. Astfel că în cazul celor cu mama plecată în străinătate ponderea care nu au o relație bună cu mama este destul de mare, părintele de sex masculin devenind părintele de referință chiar dacă celălalt părinte îi asigură strictul material necesar. Printre efectele negative se numără și modificări la nivel psihologic și comportamental, majoritatea copiilor având probleme de comunicare cu ceilalți devenind persoane timide și retrase, neîncrezătoare în sine.

Metodologie

Scopul cercetării

Scopul cercetării este identificarea rolului pe care părinții îl au în dezvoltarea copilului.

Obiectivele cercetării

- a) Identificarea influenței migrației părinților asupra dezvoltării copilului
- b) Determinarea influenței stilului parental asupra comportamentului copilului
- c) Identificarea influenței relațiilor intra-familiale asupra dezvoltării copilului.

Ipotezele cercetării

- a) Există diferențe de comportament la copil atunci când unul dintre părinți este plecat în străinătate
- b) Există influențe ale stilului parental asupra copilului
- c) Dacă relațiile intra-familiale sunt armonioase atunci copilul se poate dezvolta armonios

Participanții

În cadrul acestei cercetări am aplicat un chestionar structurat cu întrebări deschise și închise unui număr de 35 de persoane de sex feminin cât și masculin cu vârstele cuprinse între 20-50 de ani.

Procedura

Chestionarul a fost aplicat unui număr de 35 de părinți. Menționez faptul că respondenții au fost asigurați de confidențialitatea datelor. Datele primite vor fi folosite exclusiv în scop academic și prelucrate în programul SPSS.

Rezultate

Ipoteza 1. Există diferențe de comportament la copil atunci când unul dintre părinți este plecat în străinătate.

Pentru a vedea dacă Ipoteza 1 se confirmă am corelat întrebările "Dacă da, cum a reacționat copilul dumneavoastră la plecare?" cu întrebarea "Considerați faptul că, plecarea unuia dintre părinți a făcut copilul să devină o persoană mai dependentă?"

Symmetric Measures		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	.123	.168	.714	.481
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	.121	.168	.703	.484
N of Valid Cases		35			

Tabelul numărul 1

		Considerați faptul că, plecarea unuia dintre părinți a făcut ca copilul dumneavoastră să devină o persoană mai dependentă?		Total
		Da	Nu	
Dacă da, cum a reacționat copilul dumneavoastră la plecare?	S-a revoltat	9	6	15
	Nu a vrut să accepte	6	5	11
	A acceptat situația	4	5	9
Total		19	16	35

Tabelul numărul 2

Analizând tabelul de mai sus cu răspunsurile celor 35 de subiecți putem observa faptul că 15 dintre respondenți afirmă faptul că, copii s-au revoltat atunci când unul dintre părinți a plecat în străinătate, 9 dintre aceștia relatează faptul că, copilul a devenit o persoană mai dependent de părintele de referință, iar 6 dintre aceștia nu și-au schimbat deloc atașamentul.

De asemenea 11 dintre respondenți precizează că fiul/fiica lor nu au vrut să accepte plecarea în străinătate. Din cei 11 subiecți 6 persoane mărturisesc că plecarea a dus la dependența copilului de un părinte, iar 5 dintre aceștia spun că copiii nu au devenit mai dependenți. Se mai observă că 9 dintre copii respondenților au acceptat situația plecării, dintre care 4 au devenit mai dependenți de părinte și 5 nu.

În concluzie există o legătură strânsă între cele două variabile ale primei ipoteze de cercetare, astfel că migrația unuia dintre părinți în străinătate poate duce la modificarea de atașament al copilului față de părinte, prin revolta pe care acesta o face în momentul plecării din mediul familial către o altă țară.

Pentru a verifica dacă există diferențe de comportament la copii părinților care sunt plecați în străinătate am corelat întrebările "Cum s-a schimbat comportamentul copilului dumneavoastră după plecarea în străinătate?" cu întrebarea "În ce măsură comunică ușor cu ceilalți copilul dumneavoastră?"

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	-.082	.192	-.472	.640 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-.088	.196	-.506	.616 ^c
N of Valid Cases		35			

Tabelul numărul 3

		În ce măsură copilul dumneavoastră comunică ușor cu ceilalți?				Total
		În foarte mare măsura	În mare măsură	În foarte mică măsură	În mică măsură	
Cum s-a schimbat comportamentul copilului dumneavoastră după plecarea unuia dintre părinți?	A devenit mai retras	3	2	1	3	9
	Are probleme de comunicare	0	4	4	0	8
	Este mai nervos	0	4	2	1	7
	Nu s-a schimbat comportamentul	2	4	0	1	7
	Insesizabil	0	3	0	1	4
Total		5	17	7	6	35

Tabelul numărul 4

Studiind răspunsurile celor 35 de respondenți părinți se observă că 9 dintre copii acestora au devenit mai retrași, dintre care 3 comunică în mica măsură cu ceilalți întâmpinând dificultăți, 1 în foarte mica măsură, 2 în mare măsură iar unul în foarte mare măsură.

De asemenea din cei 35 de subiecți 8 precizează faptul că copilul are probleme de comunicare cu ceilalți dintre care 4 comunică în mica măsură ușor cu cei din jur și 4 comunică destul de ușor.

În tabelul de mai sus . 7 dintre copiii respondenților au devenit mai nervoși după plecare din care 1 comunică în mica măsură cu ceilalți, 2 în foarte mica măsură, iar 4 în mare măsură. Mai mult decât atât 7 mărturisesc că copilul nu și-a schimbat comportamentul în timpul plecării în străinătate a unuia dintre părinți, din care unul comunică în mica măsură, 4 în mare măsură și 2 în foarte mare măsură.

În concluzie, în urma analizării celor două tabele constatăm faptul că Ipoteza de cercetare nr 1 "Există diferențe de comportament la copil atunci când unul dintre părinți este plecat în străinătate" se confirmă.

În urma răspunsurilor subiecților se poate remarca o fluctuație de comportament la copii a căror părinți sunt plecați în străinătate. Mulți dintre copiii ajung să considere revolta o reacție normală, protestează în momentul plecării, apoi îndreptându-și atenția spre celălalt părinte modificânduși astfel atașamentul. De asemenea în momentul migrației unuia dintre părinți copilul își pierde din încredere devenind astfel mai închis având probleme de comunicare.

Ipoteza numărul 2: "Există influențe ale stilului parental asupra copilului"

În vederea confirmării ipotezei cu numărul 2 al acestei cercetări am corelat întrebarea "Considerați faptul că pedeapsa este un mod de disciplinare?" cu întrebarea "În ce măsură are încredere copilul dumneavoastră să vă împărtășească lucruri?"

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	-.093	.153	-.537	.595 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-.044	.166	-.251	.804 ^c
N of Valid Cases		35			

Tabelul numărul 5

		În ce măsură are încredere copilul dumneavoastră să vă împărtășească lucruri?				Total
		În foarte mare măsură	În mare măsură	În foarte mică măsură	În mică măsură	
Considerați faptul că pedeapsa este un mod de disciplinare?	Da	6	10	2	3	21
	Nu	4	7	3	0	14
Total		10	17	5	3	35

Tabelul numărul 6

În tabelul de mai sus se poate observa că dintre cei 35 de respondenți 21 consideră faptul că pedeapsa reprezintă un mod de disciplinare a copilului, din care 3 spun că copilul lor are încredere în mică măsură să le împărtășească lucruri, 2 în foarte mică măsură, 10 în mare măsură și 6 în foarte mare măsură. Dintre respondenții

chestionarului 14 spun că pedeapsa nu este un mod de disciplinare, iar dintre aceștia 3 mărturisesc că copilul are încredere să spună lucruri, 7 în mare măsură și 4 în foarte mare măsură.

Analizând ceea ce au precizat cei 35 de respondenți se poate observa o strânsă legătură între cele două variabile ale ipotezei de cercetare, constatând faptul că aceia care consideră ca pedeapsa reprezintă un mod de disciplinare au și o legătură strânsă cu copilul acesta având în majoritatea cazurilor încredere să îi mărturisească micile lor secrete.

Pentru a vedea cum stilul parental influențează comportamentul copilului am ales să corelez întrebarea "Sunteți tipul de părinte care îi spune des copilului te iubesc?" cu întrebarea "Credeți că critica ajută copilul să se dezvolte armonios?"

Symmetric Measures		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	.023	.164	.133	.895 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	.024	.168	.137	.892 ^c
N of Valid Cases		35			

Tabelul numărul 7

	Credeți că critica poate să ajute copilul să se dezvolte armonios?				Total
	Câteodată	Da, dacă este constructivă	Întotdeauna	Nu	
Sunteți tipul de părinte care îi spune des copilului Te iubesc?					
Da	9	9	0	8	26
Nu	3	2	2	2	9
Total	12	11	2	10	35

Tabelul numărul 8

Din totalul de 35 de persoane chestionate 26 precizează că îi spun copilului des te iubesc, dintre care 8 consideră că critica nu ajută la dezvoltarea armonioasă a copilului, 9 da, doar dacă este constructivă și 9 câteodată.

De asemenea 9 persoane mărturisesc că nu reprezintă genul de părinte care îi spune copilului des te iubesc, din care 2 nu cred faptul că critica ajută copilul să se dezvolte armonios, 2 cred că întotdeauna, 2 doar dacă este constructivă, iar 3 câteodată.

În urma răspunsurilor date de subiecții acestei cercetări se poate observa că ipoteza cu numărul 2 se confirmă. Se constată că stilul parental are o influență majoră asupra dezvoltării copilului, cel democrat fiind cel mai potrivit model de parenting. Respondenții acestui studiu în cea mai mare parte adoptă stilul democrat spunându-i copilului des te iubesc și aducându-i critici constructive și doar atunci când este cazul.

Ipoteza de cercetare numărul 3 " Dacă relațiile intra-familiale sunt armonioase atunci copilul se poate dezvolta armonios "

În vederea confirmării ipotezei 3 a cercetării am corelat întrebarea " Vă certați cu soțul/soția în fața copilului?" cu întrebarea " Când apare o problemă familială țiineți cont și de părerea copilului?"

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	-.345	.151	-2.114	.042 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-.335	.155	-2.042	.049 ^c
N of Valid Cases		35			

Tabelul cu numărul 9

		Când apare o problemă familială țiineți cont și de părerea copilului?			Total
		Întotdeauna	Da, dacă are dreptate	Nu, opinia lui nu este relevantă	
Vă certați cu soțul/soția în fața copilului?	Da	2	5	3	10
	Nu	11	11	1	23
	Câteodată	1	1	0	2
Total		14	17	4	35

Tabelul cu numărul 10

Din totalul de 35 de respondenți 10 au răspuns că se ceartă cu soțul în fața copilului, dintre aceștia 3 nu țin cont de părerea copilului atunci când apare o problemă familială, 5 doar atunci când au dreptate, iar 2 țin cont întotdeauna de părerea copilului atunci când apare o problemă familială. De asemenea 23 de persoane au spus că nu se ceartă cu soțul/soția în fața copilului, din care 1 persoană

crede că opinia copilului nu este relevantă atunci când apar probleme în familie, 11 doar dacă copilul are dreptate, iar 11 întotdeauna țin cont de opinia copilului.

Alte 2 persoane afirmă faptul că doar câteodată se ceartă în fața copilului, dintre acestea 2 persoane una ține cont de părerea copilului doar atunci când are dreptate iar cealaltă întotdeauna.

Se poate observa în tabelul de mai sus legătura între cele două variabile, astfel că relațiile intra familiale ajută copilul să se dezvolte armonios. Aceia care nu se ceartă cu soțul/soția în fața copilului țin mai mereu seama de ceea ce copilul crede și simte despre problema respectivă, în acest fel copilul simțindu-se "un pion" central al mediului familial.

Pentru a vedea cum afectează relațiile intrafamiliale comportamentul copilului, am corelat întrebarea "Cât de mult timp petrece familia dumneavoastră cu copilul?" cu întrebarea "În ce măsură își ia copilul dumneavoastră propriile decizii?"

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Interval by Interval	Pearson's R	.667	.105	5.069	.000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	.636	.119	4.660	.000 ^c
N of Valid Cases		34			

Tabelul numărul 11

		În ce măsură își ia copilul dumneavoastră propriile decizii?				Total
		În foarte mare măsură	În mare măsură	În foarte mică măsură	În mică măsură	
Cât de mult timp petrece familia dumneavoastră cu copilul?	Foarte mult	7	3	1	0	11
	Mult	2	12	2	2	18
	Puțin	0	1	1	1	3
	Deloc	0	0	0	2	2
Total		9	16	4	5	34

Tabelul numărul 12

Analizând tabelul de mai sus, observăm faptul că dintre cele 35 de persoane respondente ale acestui studiu 11 au răspuns că familia petrece foarte mult timp cu copilul, iar dintre acestea o persoană a precizat faptul că copilul își ia propriile decizii în foarte mică măsură, 3 în mare măsură, iar 7 în foarte mare măsură. Tot în acest tabel se mai observă că 18 dintre respondenți afirmă că familia petrece mult timp cu

copilul, din care 2 persoane mărturisesc că copilul lor își ia în foarte mică măsură propriile decizii, 12 în mare măsură, iar 2 în foarte mare măsură.

De asemenea 3 persoane ale studiului precizează că familia petrece puțin timp cu copilul, iar din aceste 3 persoane, una crede că propriul nu își ia singur propriile decizii, una în foarte mică măsură, și una în mare măsură. Alte 2 persoane spun ca familia nu petrece timp cu copilul și tot acestea spun că copilul își ia propriile decizii în mică măsură.

Se constată deci ca ipoteza de cercetare numărul 3 se confirmă astfel ca petrecerea unui timp de calitate a familiei cu copilul duce la o creștere și o dezvoltare armonioasă a acestuia, astfel că copilul are o stimă de sine crescută și este capabil să își ia singur propriile decizii.

Concluzii

În cadrul acestei cercetări scopul meu a fost acela de a arăta care este rolul părinților în dezvoltarea copilului, cum aceștia sunt afectați de plecarea în străinătate a unuia dintre părinți, și cum afectează relațiile intrafamiliale comportamentul copilului.

În urma aplicării celor 35 de chestionare am constatat faptul că plecarea unuia dintre părinți produce modificări la nivel de comportament la copil el devenind mult mai dependent de părintele rămas acasă, depărtându-se emoțional destul de mult de părintele plecat.

Potrivit unui studiu realizat de Fundația Soroș(2007), efectele negative apar la nivelul relațiilor cu părintele plecat în străinătate ajungându-se la deteriorare. Astfel că în cazul celor cu mama plecată în străinătate ponderea care nu au o relație bună cu mama este destul de mare, părintele de sex masculin devenind părintele de referință chiar dacă celălalt părinte îi asigură strictul material necesar. Printre efectele negative se numără și modificări la nivel psihologic și comportamental, majoritatea copiilor având probleme de comunicare cu ceilalți devenind persoane timide și retrase, neîncrezătoare în sine.

Se constată de asemenea că un rol important în dezvoltarea copilului este reprezentat și de stilul parental adoptat de fiecare părinte. Astfel că un stil parental democrat ajută copilul să se dezvolte armonios, să aibă o stimă de sine crescută. Părinții care adoptă un stil democrat sunt acei părinți care îi spun des copilului te iubesc, îl încurajează, sunt aceia care cred ca o critică pozitivă și constructivă ajută copilul să se dezvolte, și că pedeapsa n reprezintă neapărat o formă de disciplinare.

Mai mulți cercetători au fost preocupați de rolul părinților în relațiile cu copiii au constatat că comportamentul agresiv al părinților asupra copiilor (Dodge, 1994), se poate datora nu numai lipsei de oportunitate de a rezolva problemele pe cont propriu, dar și prin mesaje care exercită controlul (adesea sub formă de agresiune) sunt acceptate (McCord, 1988) și că alții au intenții ostile, mai degrabă decât de susținere (Weiss, 1992).

Atunci când părinții susțin autonomia copiilor, ei permit copiilor să ia inițiativă și să își exprime opiniile, cultivând astfel resurse cognitive. Părinții care susțin pentru autonomie comunică copiilor că sunt persoane competente și autonome. În consecință, copiii pot dezvolta reprezentări mentale pozitive ale lor și ale altora, precum și motive intrinseci pentru urmărirea obiectivelor lor (Grolnick, 1999).

În concluzie, în cadrul studiului am observat cum plecarea părinților afectează comportamentul și dezvoltarea copilului, cum stilul parental influențează creșterea armonioasă a acestora dar și cum relațiile din interiorul familiei, petrecerea timpului cu copilului ajută copilul să devină o persoană cu stimă de sine crescută și autonomă.

Consider că studiul ar putea fi îmbunătățit dacă s-ar aplica la mult mai multe persoane pentru a vedea cum afectează migrația părinților copiii la un nivel mult mai mare.

De asemenea studiul ar putea fi îmbunătățit dacă s-ar aplica în mai multe zone geografice. Acest studiu a fost aplicat în Timișoara dar și în localitățile vecine Prin aplicarea acestui studiu în diferite zone ale țării am putea obține un rezultat mult mai bun, și am putea observa mult mai bine efectele migrației, cum stilul parental influențează dezvoltarea armonioasă a copilului, și cum relațiile din interiorul familiei influențează comportamentul copilului.

O altă recomandare ar fi aceea ca studiul să fie aplicat și la diverse grupuri culturale și etnice pentru a avea o varietate de răspunsuri mai mare.

Bibliografie

- Lamb, M. E. (Ed.). (2011). The role of parent-child relationships in child development. Psychology Press.
- Grolnick, W. S. & Pomerantz, E. M. (2009). Issues and challenges in studying parental control: Toward a new conceptualization. Society for Research in Child Development, Nr.3. pp. 165-170. Accesat online la 20 martie 2020

- Maccoby, E. E. & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In P. H. Mussen (Ed.) & E. M. Hetherington (Vol. Ed.), *HANDBOOK OF CHILD PSYCHOLOGY: VOL. 4. SOCIALIZATION, PERSONALITY, AND SOCIAL DEVELOPMENT* (4th ed., pp. 1-101). New York: Wiley. Accesat online la 12 martie 2020
- Islam MR, Cojocaru S 2015. Migrant Domestic Workers in Asia: Transnational Variations and Policy Concerns Accesat online la 15 iunie 2020
- Sandu D, Bleahu A, Grigoras V, Mihai A, Radu C, Radu C, Bobirșe D 2006. Living Abroad on a Temporary Basis. The Economic Migration of Romanians: 1990-2006. Bucharest: Open Society Foundation. Accesat online la data de 20 iulie 2020.
- Toth A, Munteanu D, Bleahu A 2008. Analiza La Nivel National Asupra Fenomenului Copiilor Ramasi Acasa Prin Plecarea Parintilor La Munca In Strainatate. UNICEF, Buzau: Alpha MDN
- Baldwin, A.L. (1995), *Behavior and Developmental Psychology*, 42, 833-848- Accesat online la data de 28 iulie 2020
- Bandura, A. (1955). *Behavior and development in childhood*. New York: Dryden
- Belsky, J. (1984). The determinants of parenting: A process model. *Child Development*. Accesat online la data de 2 august 2020.
- Eisenberg, N., Zhou, Q., Losoya, S.H., Fabes (2003). The relations of parenting, effortful control, and ego control to children's emotional expressivity. Accesat online la data de 8 august 2020
- Darling, N. & Sternberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, Nr. 113. pp 487-496. Accesat online la 13 martie 2020.
- Easterbrooks, M.A. Emde, R.M. (1988). Marital and parent-child relationships: The role of affect in the family system. In: Hinde RA, Stevenson-Hinde J, editors. *Relationships within families: Mutual influences*. pp. 48-67. New York: Oxford University Press. Accesat la 12 august 2020.
13. Erel, O. Burman, B. (1995). Interrelatedness of marital relations and parent-child relations: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*. 118:108-132. Accesat online la 10 august
- Critcher C 2011. For a political economy of moral panics. *Crime, Media, Culture*, 7(3): 259-275. David M, Rohloff A, Petley J, Hughes J 2011. The idea of moral panic - ten dimensions
- Muntean, A. (2009) *Psihologia dezvoltării copilului: Iași - Polirom*
- Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child Development. Nr 3. Pp 887-907. Accesat online la 18 august 2020.

- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent substance use. JOURNAL OF EARLY ADOLESCENCE. Nr.11. pp. 56-95 a 19. Băran-Pescaru, A. (2004). Partnership in education, family-school-comm Bucharest: Aramis Publishing House. Accesat online la 18 august 2020
- A.S.Makarenko- Carte pentru părinți ,E.D.S.P.,București 1961
- V. Pavelescu –Invitație la cunoașterea de sine Ed. Stiințifică, 1970 , București V. Pavelescu –Opere citate 22. Paul Popescu-Neveanu – Psihologie, Editura Didactică și Pedagogică, București – 1990 23.
- Ursula Șchiopu și Emil Verza - Psihologia vârștelor, Editura Didactică și Pedagogică, București – 1981
- Adumitroaie E, Dafinoiu I 2013. Perception of parental rejection in children left behind by migrant parents. Revista de Cercetare si Interventie Sociala, 42: 191-203.
- Belsky, J. (1984). The determinants of parenting: A process model. Child Development. 55:83–96. New York: Oxford University Press. Accesat online la 20 august 2020

Implications of parents going to work abroad on their children

Ana SÎMBOTELECAN¹

Abstract

In today's society, the family is facing increasing difficulties, economic problems, which force parents to work outside the home, abroad, spending less and less time with their children. In a materialistic world where material needs increase due to education that encourages consumption, parents are pushed to seek material opportunities to meet their children's needs, needs that increase directly in proportion to their emotional dissatisfaction due to lack of time spent with parents, an indispensable factor in the emotional and social healthy growth of the child.

This paper is based on a personal analysis and a selective bibliography, presenting the particular situation of 12 families, respectively 16 children with parents working abroad. The final part of the paper is the presentation of the research, the situation of these children left behind and the importance of the intervention of the social worker in such situations.

Keywords: *parents working abroad, children, social worker.*

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Implicațiile plecării părinților la muncă în străinătate asupra copiilor

Ana SÎMBOTELECAN¹

Abstract

În societatea actuală, familia se confruntă cu dificultăți tot mai mari, probleme economice, care îi obligă pe părinți să lucreze în afara casei, în străinătate, petrecând din ce în ce mai puțin timp cu copiii lor. Într-o lume materialistă în care nevoile materiale cresc din cauza educației care încurajează consumul, părinții sunt împinși să caute oportunități materiale pentru a satisface nevoile copiilor lor, nevoi care cresc direct proporțional cu nemulțumirea lor emoțională din cauza lipsei de timp petrecut cu părinții, un factor indispensabil în creșterea emoțională și socială sănătoasă a copilului.

Această lucrare se bazează pe o analiză personală și o bibliografie selectivă, prezentând situația particulară a 12 familii, respectiv 16 copii cu părinți care lucrează în străinătate. Ultima parte a lucrării este prezentarea cercetării, situația acestor copii lăsați în urmă și importanța intervenției asistentului social în astfel de situații.

Cuvinte cheie: *părinți care lucrează în străinătate, copii, asistent social.*

Introducere

În prezent, asistenții sociali aplicând monitorizarea copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, încearcă să acorde asistență în scopul înlăturării abandonului școlar, prevenirea separării de familie, susținerii psihice și morale și includerii socio-profesionale a copiilor.

Migrația părinților, în căutarea unui loc de muncă prin care să realizeze venituri pentru a asigura familiei un nivel de viață mai bun, este un subiect tot mai des dezbătut de societatea noastră din cauza amplitudinii fenomenului și a consecințelor pe care le generează. Migrația părinților are atât efecte pozitive, cum ar fi îmbunătățirea

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

condițiilor de trai, responsabilizarea copiilor cât și efecte negative importante la nivel psihologic.

Prin migrație înțelegem: – mutarea temporară sau definitivă a unui grup, dintr-o zonă a țării în alta sau dintr-un stat în altul. Termenul „migrație” vine din cuvântul latin „migrare”- a strămuta.

Conform literaturii de specialitate există patru clase de emigranți:

- emigrantul care dorește să-și schimbe țara și naționalitatea;
- emigrantul temporar, care muncește o perioadă de timp în alt stat în care este mai bine remunerat;
- persoanele alungate din țara lor de origine (expulzate, repatriate, transferate);
- persoanele refugiate care au dorit să-și părăsească țara. (Hancu, 1980)

Migrarea este de mai multe tipuri, aceasta clasificându-se în funcție de situațiile generale și particulare care stau la baza mutării populației în teritoriu. Migrarea poate fi:

- a) Migrare individuală, se realizează din cauze economice în funcție de regiune, perioadă și mijloacele de deplasare. Migrarea individuală se împarte la rândul ei în două categorii: migrare sezonieră și deplasare definitivă la mare distanță. Forma de migrație cea mai frecventă și care se realizează de obicei în interiorul țărilor, este exodul rural.
- b) Migrații în grupuri organizate, migrații războinice, a vânătorilor, crescătorilor de animale, nomadism pastoral, agriculturii cu ritm sezonier, etc.

Având în vedere consimțământul fiecărei persoane care migrează, rezultă alte două categorii de migrație:

- Migrație voluntară, atunci când deplasarea persoanelor se face în baza deciziei și voinței proprii;
- Migrație forțată, atunci când deplasarea se efectuează în urma unor constrângeri, fiind amenințată viața omului. (www.migratie.ro)
- "Familia este un grup social complex care realizează funcții multiple. Funcțiile familiei au fost clasificate în diverse moduri". Conform studiului făcut de G.P. Murdock, acesta distinge patru funcții: biologică (sexuală), reproductivă, economică și socializatoare.
- Funcția biologică îndeplinește condițiile de sănătate fizică și psihică normală a membrilor familiei și asigură climatul necesar pentru o viață armonioasă și echilibrată a acestora.

- Funcția economică face referire la producerea și gestionarea unui buget comun în cadrul familiei și rămâne o caracteristică foarte importantă în majoritatea familiilor, chiar dacă în prezent, soții au devenit într-un procent destul de mare independenți financiar.
- Funcția de socializare a familiei este deosebit de importantă pentru societatea în care trăim având rolul de a menține echilibrul, ordinea socială și normativă a societății.

În familie copilul învață socializarea de bază, realizează că oamenii sunt diferiți prin interese, dorințe și obiceiuri, învață să respecte oamenii și să împartă lucrurile materiale cu ei, cum să se comporte în societate, cum să-și îndeplinească dorințele și nevoile. Este necesar ca familia să asigure copiilor un mediu în care să găsească afecțiune, protecție, îngrijire, securitate, sprijin moral și material.

Un aspect important în viața și educarea copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate, se referă la „rolurile parentale” din cadrul familiei, rolul matern și rolul patern. Diferențele dintre rolul matern și patern se regăsesc în modul și natura implicării părinților în educația copiilor lor, fiecare dintre ei având o viziune diferită în acest sens. Astfel în timp ce tatăl copiilor muncește, pentru a le asigura material un nivel de trai decent, mama este cea care le oferă siguranța emoțională și stabilitatea, fiind mereu prezentă.

Copilul este un „burete” care absoarbe de mic comportamentul și rolurile părinților, punându-le apoi în practică, se joacă „de-a mama și de-a tata”, uneori are grijă de frații mai mici, etc. În acest context, ne punem întrebarea dacă datorită lipsei unuia sau ambilor părinți, copiii vor avea probleme atunci când vor crește și vor fi la rândul lor părinți. (Mihailescu, 2003)

Statul nu poate stopa migrația externă a părinților, dar poate preveni separarea copiilor de familiile lor și poate diminua efectele negative a migrației părinților în situațiile de vulnerabilitate în care se află copiii, prin politici și metode de asistență socială. Deși părinții sunt obligați conform legii să declare intenția lor de a pleca cu cel puțin 40 de zile înainte, în cele mai multe cazuri aceștia nu înștiințează nici autoritățile sociale locale, nici alte instituții (școala), astfel statul nu poate aplica serviciile necesare de asistență socială. Așadar, concluzia este că statul nu are posibilitatea de a monitoriza și evalua acest fenomen în mod real.

Etapele intervenției asistentului social în familiile cu părinți plecați la muncă în străinătate

Un asistent social, la nivel local al SPAS, pentru a realiza o muncă eficientă în scopul prevenirii și protecției copiilor, trebuie să realizeze următoarele etape:

1) Identificarea și monitorizarea copiilor

Asistentul social trebuie să dețină cunoștințe privind drepturile copilului și comunitatea din care acesta face parte, să verifice dacă aceste drepturi sunt respectate în cadrul comunității respective. Îndeplinirea acestei etape ajută specialiștii să identifice problemele și să prevină eventualele riscuri pentru a interveni la timp. Pentru culegerea informațiilor necesare și identificarea copiilor este foarte important ca asistentul social să colaboreze cu diferite instituții din diferite domenii de activitate și să fie în mijlocul comunității.

2) Întocmirea Raportului de Evaluare inițială

Evaluarea este o metoda a asistenței sociale, în scopul culegerii de informații, obiectivă, nondiscriminatorie. Ariile de informații ale evaluării inițiale cuprind :

- Cunoștințe privind copilul ;
- Cunoștințe privind părinții/persoana de îngrijire ;
- Cunoștințe privind îndeplinirea nevoilor principale ale copilului ;
- Informații privind nevoile individuale ale copilului ;
- Gradul de risc al copilului în momentul evaluării;
- Mediul în care a fost găsit copilul;
- Identificarea persoanelor care au îngrijit copilul;
- Factorii care au condus la apariția acestei situații;
- Hotărârea de a mai rămâne sau nu copilul în mediul respectiv..

Evaluarea inițială cuprinde cunoștințe privind toate aspectele vieții copilului și este o colaborare cu copilul și persoana care îl îngrijește.

Raportul de evaluare inițială poate fi solicitat de unele persoane care nu fac parte din familia copilului sau apropiate persoanei în grija căreia a rămas copilul, de instituții publice sau private în urma unei autosesizări. În cazul în care din evaluare nu reiese existența unui risc și pot fi îndeplinite nevoile copilului și ale familiei din resursele comunității, cu acordul copilului/familiei, informațiile obținute în evaluare se transmit primăriei, școlii, poliției, etc – în scopul rezolvării problemelor.

Dacă din raportul evaluării rezultă nevoia întocmirii unui plan de servicii, următorul pas este acordarea resurselor și efectuarea serviciilor pentru a se depăși situația de risc.

3) Întocmirea Planului de Servicii

Planul de Servicii este un instrument al asistenței sociale în procesul prevenirii separării copilului de părinți și cuprinde informații privind sprijinul și resursele necesare și disponibile pentru o bună dezvoltare fizică și emoțională a acestuia. Pentru realizarea planului de servicii este necesară implicarea cât mai multor instituții existente pe plan local sau în alte comunități, colaborarea cu copilul, familia acestuia sau cu persoana în grija căreia a rămas și nu în ultimul rând este necesară fezabilitatea lui.

În urma aprobării Planului de Servicii, reprezentanții SPAS trebuie să se asigure furnizarea serviciilor și producerea efectelor conform obiectivelor urmărite. Conform Ordinului nr. 286/2006, DGASPC va solicita trimestrial Fișa de monitorizare pentru a avea informațiile actualizate a copiilor.

4) Sesizarea și cooperarea SPAS cu DGASPC

În cazul în care situația de risc nu poate fi înlăturată, reprezentanții SPAS cu aprobarea primarului vor înainta cazul către DGASPC, cu toate informațiile cazului respectiv și propun instituirea unei măsuri de protecție specială în vederea rezolvării situației copilului.

5) Instituirea măsurii de protecție specială pentru copil de către DGASPC

DGASPC, în urma evaluării cazului și a propunerii făcute de SPAS stabilește o măsură de protecție specială și realizează un plan individualizat de protecție prin intermediul căruia copilului îi sunt asigurate condițiile corespunzătoare pentru o dezvoltare deplină și reintegrarea sa în familie.

6) Monitorizarea modului de îngrijire a copilului pe perioada instituirii măsurii de protecție, de către DGASPC

Rolul DGASPC este de a monitoriza felul în care este îngrijit copilul pe perioada aplicării măsurii de protecție specială, de a reevalua condițiile care au dus la stabilirea măsurii din 3 în 3 luni, conform Legii nr. 272/2004 și de a face propunerea de menținere, modificare sau încetare a acesteia.

Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și Ordinul nr. 219/ 2006, sunt cele mai importante acte normative în cazurile copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate. Legea 272/2004 ne îndrumă în situațiile de risc în care se pot afla copiii, urmărind prevenirea separării copilului de familie. Ordinul nr. 219 ne oferă cadrul legal cu privire la procesul de identificare, intervenție și monitorizare a copiilor cu părinți la muncă în străinătate, precum și întocmirea planului de servicii pentru acești copii.

Asistentul social are rolul de a veghea la protecția drepturilor copilului, prin identificarea copiilor aflați în situații dificile, de risc, evaluarea condițiilor de viață, accesul la educație de calitate, dezvoltarea fizică, psihică sau emoțională, conform legii.

„Asistența socială contribuie la procesul de dezvoltare socială prin aportul său la incluziunea grupurilor aflate în situație de risc, prin creșterea calității vieții anumitor categorii sociale vulnerabile și prin programele sociale de reducere a sărăciei.” (Buzducea, 2009, p. 18) Asistența socială ajută persoane și grupuri ale comunității care fac parte din categoriile defavorizate, să facă față situațiilor dificile, prin crearea unor condiții socioculturale favorabile și prin sprijinul acordat în redobândirea capacităților proprii de a se integra în societate.

Metodologie

Scopul cercetării

Care sunt implicațiile plecării la muncă în străinătate (unui părinte sau ambilor părinți) asupra vieții copiilor rămași acasă?

Obiectivele cercetării

- Influența pe care o are situația financiară asupra familiei în general;
- Stabilirea responsabilităților parentale a persoanelor în grija cărora rămân copiii;
- Echilibrul emoțional al familiei (copii, părinți);
- Relațiile interpersonale din cadrul familiei.

Ipotezele cercetării

1) Nevoia de afecțiune, de educație, de socializare și formare; nevoi care pot fi satisfăcute doar în cadrul familiei, nu pot fi înlocuite de bunăstarea materială.

2) Posibilitatea achiziționării unor lucruri materiale, pentru copiii cu un nivel scăzut de trai reprezintă o satisfacție și un mijloc de integrare în societatea zilelor noastre.

3) Copiii cu părinții plecați, sunt mai vulnerabili în comparație cu cei care cresc alături de părinți.

Design-ul cercetării

Cercetarea se desfășoară în comuna Curtea, județul Timiș și reprezintă o analiză particulară a 16 copii din cadrul a 12 familii monitorizate de compartimentul de Asistența socială a comunei Curtea. Vârsta copiilor este cuprinsă între 5 și 17 ani.

În stabilirea eșantioanelor au fost realizate :

- 3 interviuri cu părinți întorși de la muncă din străinătate;
- 1 interviu cu bunică unui băiat de clasa a III-a;
- 1 interviu cu tatăl unei adolescente de 18 ani;
- 7 interviuri cu copiii rămași acasă, cu vârsta cuprinsă între 5 și 17 ani.

Metoda de cercetare folosită în culegerea informațiilor despre familiile afectate de migrația externă, este interviul.

Interviul reprezintă tehnica prin care se realizează investigarea perspectivelor unor persoane importante pentru evaluarea temei propuse, obținerea datelor și informațiilor.

Am aplicat interviul semistructurat, pentru intervierea orală. În interviul față în față avem avantajul explicațiilor directe și posibilitatea de a observa mimica feței și mișcările corpului din care putem trage anumite concluzii.

Am realizat interviuri cu întrebări deschise pentru fiecare categorie de copii din eșantion (preșcolar, elev clasa I-IV, elevi clasa V-VIII, elevi clasa IX-XII) și părinții acestora.

Datorită eșantionului mic și diferit, analiza este una calitativă.

Rezultate

Răspunsurile obținute de la cei intervievați, confirmă ipoteza cercetării, și anume faptul că o situație financiară mai bună în urma migrării externe a părinților, nu acoperă lipsa afectivității și nevoia copiilor de a petrece timpul împreună cu părinții.

Preșcolar - „Câteodată ne sună! ... A fost demult acasă ... ne-a adus dulciuri și haine...”

Adolescentă - „aș alege să fim iar o familie adevărată. Dar nu pot spune că am bani de când a plecat mama ...”

Părinte (45 ani) „... Apropo nu mai contează ce spun eu și, ce mă doare cel mai mult, îmi reproșează faptul că nu am fost cu el când a avut nevoie..”

b) Din răspunsurile de mai sus deducem faptul că toți actorii implicați în acest fenomen de migrare a părinților, indiferent de vârstă sunt mult mai vulnerabili din

punct de vedere afectiv. Însă problemele devin și mai grave atunci când este plecată este mama. Mama fiind factorul de echilibru emoțional în familie, lipsa ei crează un gol interior și nesiguranță.

Adolescentă - „...Când am aflat că mama va pleca iar eu voi rămâne singură cu tata, nu am mai dormit în acea noapte. Dacă tot trebuia să plece unul dintre ei, mi-aș fi dorit să plece tata.”

Fetiță 14 ani- „ Nici nu vreau să mă gândesc la așa ceva... Mama este persoana care are grijă de toate... să nu îmi lipsească nimic... Ea a fost tot timpul lângă mine...”

Indiferent de vârstă, dar mai ales adolescenții își doresc întoarcerea părinților și conviețuirea în cadrul familiei, chiar dacă situația materială ar fi mai puțin bună.

Adolescentă- „...Aș alege să fim împreună ca o familie pe care și-o dorește orice om. Nu pot spune că am mai mulți bani de când a plecat mama să muncească afară. Bani ajung la tata și el nu știu ce face cu ei... mi se pare mie că nu au reușit să-și îndelpinească planurile... Știu doar că vreau să se întoarcă mama acasă dar, cred că oricum nu mai poate fi ca înainte de a pleca ... Doar eu știu ce mult m-a afectat plecarea ei ... am plâns din cauza acestui lucru ...cred că sunt totuși un copil ”

c) O altă concluzie ce se poate desprinde este că adolescenții și preșcolarii care au părinții plecați sunt mai vulnerabili decât colegii de școală/grădiniță și acest lucru se răsfrânge asupra rezultatelor școlare.

Există diferențe între rezultatele școlare ale copiilor care au părinții plecați la muncă în străinătate și ceilalți copii. Adolescenții fiind intervievați recunosc că rezultatele școlare sunt mai slabe decât atunci când era și mama, iar preșcolarul pentru realizarea unor rezultate bune așteaptă aprecierea mamei plecate și a bunicii.

Adolescentă - „... Bineînțeles că am rezultatele mult mai slabe. Dacă în gimnaziu am fost premiantă, acum situația este mult diferită .”

Preșcolar – „... Am avut serbare de 8 Martie, am spus poezii amândoi, a fost mica și ne-a văzut și mami prin telefon, ea a plâns ”

Există părinți care pentru a ști situația copilului mențin relația cu dirigintele/învățătorul /educatoarea copilului chiar dacă este plecat la muncă în străinătate: „... Mama se interesa săptămânal de situația de la școală. Îmi plăcea să învăț, poate o făceam și de dragul mamei, pentru recompensele pe care le primeam ... nu știu...” (adolescentă 17 ani), dar există și părinți care consideră că acest lucru nu este necesar, „... Nu, le cunosc, dar cât au fost fetele mai mici soțul era cel care mergea la ședințele cu părinții.” (părinte 35 ani).

d) Din punctul de vedere al comunicării din interviuri reiese faptul că deși copiii au posibilitatea să comunice foarte mult cu părinții datorită dezvoltării tehnologiei și facilitarea accesului la internet, aceasta nu se realizează întotdeauna, existând unele bariere, pentru unii copii care din cauza suferinței devin introvertiți și lipsa dorinței de a comunica cu părintele este de fapt ca o pedeapsă aplicată acestuia, pentru că nu este lângă el: „am posibilitatea să vorbesc cu el pe internet, dar doar atunci când băiatul meu vrea să mă vadă ”....(părinte 40 ani). În timp ce alți copii care înțeleg motivele plecării părinților și sacrificiul acestora, se mulțumesc și doar cu vorbitul de la distanță, deși toți își doresc prezența fizică a părintelui.

„Înainte de a pleca, mama s-a gândit să îmi cumpere un telefon care să mă ajute să comunic ușor cu ea așa că ne-am auzit și la telefon și pe `net.”(elevă clasa aXI-a)

„Vorbim în fiecare seară, chiar ne și vedem... Fiecare povestește ce a făcut în ziua respectivă... Uneori glumim...” (fetiță 14 ani)

e) Principalele cauze a migrației părinților sunt situația materială precară, lipsa locurilor de muncă, iar venitul dobândit este investit, în cele mai multe cazuri în achiziționarea unei case sau recondiționarea casei în care locuiesc pentru a oferi copiilor condiții cât mai bune de viață.

„Anul acesta terminăm casa, anul viitor fata cea mare termină liceul vor fi niște cheltuieli cu banchetul, dacă vrea să meargă la facultate, planul meu este de a mai lucra în Italia doi ani de zile și apoi mă întorc și mă angajez în orașul din apropiere, dacă găsesc loc de muncă.” (părinte 35 ani).

Nu în toate cazurile copiii, primesc bani de la părinții plecați în străinătate, există cazuri când banii trimiși în țară nu sunt gestionați cum se cuvine și apar probleme financiare și neajunsuri „..... Nu pot spune că am mai mulți bani de când a plecat mama să muncească afară. Banii ajung la tata și el nu știu ce face cu ei... mi se pare mie că nu au reușit să-și îndelpească planurile.....” (adolescentă) și situația în care copilul poate primi de la părinți foarte mulți bani, pentru a compensa lipsa de afectivitate, iar copilul neavând educația financiară, face cheltuieli inutile pentru a face impresie celor din jur, însă banii nu oferă ocrotirea părintească de care copiii au nevoie.

Părinte 40 ani „În ochii lui sunt doar o sursă de venit, este în situația de a nu înțelege când spun că nu am cu ce să-i cumpăr ceva ...”

f) Din răspunsurile interviurilor aplicate reiese faptul că nici părinții și nici copiii nu au încredere că serviciile și personalul specializat în consiliere poate să le ofere sprijin în momente dificile.

Părinte 40 ani „Acum este târziu, probabil eu aş fi avut nevoie de specialist când am plecat şi l-am lăsat acasă. Atunci ar fi trebuit să-mi spună cineva să nu fac anumite greşeli legate de exprimarea dragostei pentru copil când nu eşti lângă el ...”

Adolescentă clasa a XI-a „... Aşa că nu am apelat niciodată la consilierul şcolii... încerc să vorbesc cu mama...”.

Fetiţă clasa a VII-a „...nu am simţit niciodată nevoia să vorbesc cu altcineva, decât cu familia mea...”.

a) Propuneri

- Întocmirea unei anchete sociale la domiciliul părinţilor care pleacă, care să ateste existenţa condiţiilor materiale, de siguranţă, de îngrijire şi educaţie pentru copii rămaşi în ţară;
- Obligatorietatea întocmirii unui angajament care să prevadă menţinerea permanente a relaţiei cu copiii prin telefon, internet, chiar dacă acest lucru nu poate înlocui prezenţa şi afecţiunea părinţilor;
- Existenţa unor programe de socializare şi consiliere pentru copiii ai căror părinţi sunt plecaţi la muncă în străinătate atât în scopul acordării sprijinului necesar pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă, cât şi pentru o cât mai bună integrare şcolară şi socială.
- Organizarea activităţilor extraşcolare în cluburi sau afterschool, în care copiii să-şi petreacă timpul liber în cel mai bun mod, fiind în acelaşi timp şi supravegheaţi;
- Prezenţa a cel puţin unuia dintre: asistent social, psiholog, consilier şcolar, în fiecare grădiniţă/şcoală/liceu;
- Colaborarea cât mai strânsă între primării/şcoli/biserici şi ONG-uri, realizarea de programe comune, în scopul prevenirii situaţiilor de risc a copiilor rămaşi acasă,
- Organizare cursurilor de educaţie parentală;
- Desfăşurarea unor campanii de conştietizare a societăţii asupra riscurilor care pot exista pentru aceşti copii.

Concluzii

Este bine cunoscut faptul că despărţirea, chiar şi temporară, de un părinte sau de ambii părinţi a copiilor, crează stări de depresie, nesiguranţă, anxietate de separare, sentimente de singurătate şi autocondamnare că totul se întâmplă din cauza lor, miilor de copii – care la prima vedere par să nu aibă nici o problemă, dar analizându-

le comportamentul și ascultându-i ne dăm seama că suferă în tăcere. Este nevoie de multă energie interioară să facă față acestor trăiri interioare și cu cât înaintează în vârstă, situația copiilor devine tot mai complicată. Această situație a dus la sinuciderea unui număr de adolescenți, sinuciderea fiind considerată „cea de –a șasea cauză a mortalității în cazul adolescenților”.

În scopul prevenirii unor astfel de situații este necesară prezența asistentului social, psihologului, consilierului școlar care să identifice cazurile copiilor aflați în dificultate și cărora acești copii să le poată cere ajutorul. În scopul realizării acestei prevenții, școala ar trebui să aibă în cadrul ei prezența cel puțin a unuia dintre acești profesioniști, care să colaboreze cu toate cadrele didactice în scopul realizării a unor proiecte pentru a ajuta copiii cu părinții plecați la muncă în străinătate să depășească momentele de cumpănă.

Privind însă din alt unghi situația, chiar dacă suferința sufletească în urma plecării părinților este chinuitoare, fără să considerăm nici măcar o clipă că „banii aduc fericirea”, să analizăm situația din punctul de vedere al unor părinți care nu pot să le ofere copiilor un trai decent. Cum este climatul familial? Cum se simt copiii când au nevoie de lucruri elementare, dar nu au posibilități financiare să le cumpere? Cât de confortabil este acest lucru pentru niște părinți responsabili? Cu siguranță banii nu aduc fericirea, sunt mulți oameni bogați și nefericiți, dar îți asigură existența și confortul. Când o persoană deține resurse financiare are o oarecare siguranță, își poate cumpăra produse care îi facilitează activitățile cotidiene și viața, poate beneficia de servicii medicale de calitate, poate avea un nivel de trai mai bun, poate să le ofere copiilor săi posibilitatea de a face activități sportive, educative și culturale, fără a cădea însă în extrema de a le oferi bani pentru a compensa lipsa prezenței sale și a momentelor când au avut nevoie de el și nu a fost prezent.

Este foarte important cine are grijă de copiii rămași acasă. Dacă persoana care îi îngrijește este o persoană echilibrată, știe să comunice și să le explice copiilor motivul plecării părinților, le oferă sprijinul fizic dar mai ales moral copiilor, atunci cu siguranță că nu e totul pierdut și familia o să poată să se reconcilieze și să-și sudeze din nou legăturile.

Cel mai important rol în dezvoltarea intelectuală și emoțională a copilului, în reușita sa școlară și integrarea sa socială, îl are prezența mamei. De aceea carența îngrijirii materne provoacă nesiguranță, introvertire, o oarecare rupere de societate și mai ales tulburări emoționale și intelectuale ale copilului.

Sarcina asistentului social în cea ce privește soarta copilului și a familiei sale este deosebit de importantă și greu de îndeplinit. Pornind de la proverbul „unde-s mulți puterea crește”, asistentul social, împreună cu psihologul, cadrele didactice, consilierul școlar, trebuie să-și unească forțele printr-o colaborare strânsă pentru a putea supraveghea și interveni ca în orice familie, copilului să-i fie asigurat un mediu afectiv protector pentru a se putea dezvolta normal. Părinții care decid să plece la muncă în străinătate trebuie să fie conștienți că nu doar asigurarea materială a copiilor este importantă dar mai ales, asigurarea climatului necesar dezvoltării în siguranță a acestora.

Bibliografie

- Buzducea, Doru - Sisteme moderne de asistență socială. Tendințe globale și practici locale, Iași, Editura Polirom, 2009
- Hâncu, Dumitru I.- Dicționar școlar, București, Editura didactică și pedagogică, 1980
- Mihăilescu, Ioan - Sociologie generală –Concepte fundamentale și studii de caz, București, Editura Polirom, 2003
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- Ordinul nr. 286/2006 - Normele metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție

Parents involvement in children's education. premise of their school success

Elena Carmen ROȘOGA, Patricia RUNCAN¹

Abstract

The family plays an important role in educating children. The purpose of this research is to identify the factors that influences children's school success. The research was quantitative, aiming to establish the relationship between two variables, namely the influencing factors on children's education and their school success. The instrument was an online questionnaire on involvement of parents in children's education, applied to a sample of 75 parents in Timisoara.

Following the research and processing of statistical data, the hypotheses of the existence of a statistically significant relationship between the analyzed factors and the children's school success are refuted. The conclusions drawn from the research cannot be extrapolated to the whole population, but it contributes to a clearer understanding of the family's mission in children's education, provides future opportunities for further research and leads us to pay special attention to the first institution of education in human life – the family.

Keywords: *family, education, school success.*

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

Implicarea părinților în educația copiilor premisă a succesului școlar al acestora

Elena Carmen ROȘOGA, Patricia RUNCAN¹

Abstract

Familia joacă un rol important în educarea copiilor. Scopul acestei cercetări este de a identifica factorii care influențează succesul școlar al copiilor. Cercetarea a fost cantitativă, având ca scop stabilirea relației dintre două variabile, și anume factorii care influențează educația copiilor și succesul lor școlar. Instrumentul a fost un chestionar online privind implicarea părinților în educația copiilor, aplicat unui eșantion de 75 de părinți din Timișoara.

În urma cercetării și prelucrării datelor statistice, ipotezele existenței unei relații semnificative statistic între factorii analizați și succesul școlar al copiilor sunt infirmate. Concluziile cercetării nu pot fi extrapolate la întreaga populație, dar contribuie la o înțelegere mai clară a misiunii familiei în educația copiilor, oferă oportunități viitoare pentru cercetări suplimentare și ne determină să acordăm o atenție specială primei instituții de educație în viața omului - familia.

Cuvinte cheie: familie, educație, succes școlar.

Introducere

Educația ocupă un loc central astăzi în toate societățile din lume. Oamenii trăiesc într-un ritm alert, accelerat prin care își alimentează setea de cunoaștere. Din ce în ce mai mulți oameni optează pentru realizarea unor studii superioare, pentru întemeierea unei familii și cu siguranță vor ca ceea ce fac să fie de calitate, încercând să obțină rezultate optime atât pe plan profesional, cât și în cadrul familial.

Familia influențează atât adaptarea școlară, cât și succesul școlar al copiilor. S-a constatat că în situațiile când părinții se implică activ în educația copiilor lor, rezultatele obținute de aceștia sunt mai bune, privesc procesul educațional școlar cu mai multă seriozitate, sunt mai responsabili, dovedesc comportamente pozitive și au

¹ West University of Timisoara, Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

șanse de reușită mai mari în celelalte etape ale educației, decât copiii ale căror familii demonstrează un grad mai redus de implicare în educația lor. Se demonstrează astfel că, alături de școală, părinții sunt un partener valoros în educația copiilor.

Calitatea de părinte se compune din îngrijire, educație și învățare. Pentru a obține rezultate bune părintele ar trebui să adapteze sarcinile la posibilitățile copilului, motivându-l pentru efort.

Stilurile parentale influențează de asemenea stilurile educative familiale. Există mai multe axe: restricție - toleranță, angajament - detașare, dependență - autonomie, respingere – acceptare. (Pourtois și Desmet, 1991)

În funcție de dozele în care părinții aleg să combine controlul parental și suportul parental, s-au identificat următoarele stiluri parentale:

1. Stilul autoritar

Părinții autoritari stabilesc reguli stricte și se așteaptă ca ele să fie respectate întocmai.

Părinții autoritari nu-și încurajează copiii să-și exprime opiniile, cer ascultare, nu tolerează discuții și aplică o disciplină rigidă.

2. Stilul permisiv

Părinții permisivi caută să fie cât mai toleranți și mai încurajatori cu copiii. De asemenea, aceștia nu au pretenții prea mari și obiective clare pentru copiii lor, lăsându-i să se dezvolte în conformitate cu înclinațiile lor naturale.

3. Stilul asertiv / competent / echilibrat

Acest stil parental se caracterizează prin echilibrul dintre impunerea unor limite clare și mediul familial favorabil. Părinții oferă îndrumare, dar nu sunt extrem de exigenți, explică de ce se procedează într-un anumit fel, permițându-le copiilor să-și exprime părerea. Acești părinți prețuiesc independența copiilor dar le impun standarde înalte de responsabilitate față de ceilalți.

4. Stilul dezangajat / neglijent

Acest stil parental este asociat cu neglijența. Copilul este neglijat fără ca părintele să manifeste prea mult interes față de nevoile copilului său. Părintele demisionar acordă o libertate mare copilului, aflându-se în incapacitatea de a exercita un control asupra acestuia. Acest stil parental este periculos pentru copil.

Majoritatea părinților folosesc un stil autoritar în cea mai mare parte a timpului, dar circumstanțele și relațiile dinamice produc frecvent un amestec al stilurilor

parentale. În ultimul timp părinții sunt tot mai preocupați să asigure condiții prielnice pentru ca rolul de părinte să fie abordat cât mai natural.

Copilul este tentat să-și pună la încercare părintele, supunându-l la o mulțime de teste, pentru a putea observa gradul de libertate care i se acordă. Atitudinea părinților este cea care hotărăște acțiunile copilului, având consecințe asupra formării personalității copilului. Un copil ia aminte din întâlnirea cu autoritatea părintelui și ajunge la concluzia că părinții sunt cei care îi țin destinul în mâini și care determină reușita sau eșuarea lui în viață (Stan, 2018).

Potrivit Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului, familia deține principala responsabilitate pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale copiilor, inclusive dreptul la educație.

Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere: fizic, intelectual, moral și estetic” (Sullivan și Wircenski, 1987, pp.20-23).

1. Dezvoltarea fizică a copiilor.

Familia asigură necesitățile de bază ale copiilor, îi protejează, se îngrijește de sănătatea lor, le organizează timpul astfel încât să se bucure zilnic de joacă și le creează condiții optime pentru odihnă. Un mod de viață rațional influențează pozitiv dezvoltarea fizică a copiilor. Familia îl ajută pe copil să-și formeze deprinderi de igienă personală și socială și îl învață pe acesta să utilizeze factorii de mediu pentru bunăstarea organismului (Oliva, 1989).

2. Dezvoltarea intelectuală.

Familia este locul unde copilul își însușește limbajul. Munca depusă de părinți în acest sens va determina volumul, precizia vocabularului și corectitudinea exprimării copilului.

Majoritatea cunoștințelor uzuale vor fi învățate în familie, aceasta fiind primul factor de educație în viața copilului. Tot în familie se dezvoltă și spiritul de observație și alte procese cognitive superioare precum memoria și gândirea. Părinții explică sensul unor fenomene și obiecte, astfel încât copilul să le poată înțelege. Tot familia este cea care stimulează curiozitatea copilului pentru citit, organizând mici biblioteci cu cărți interesante pentru cei mici (Hein și Nicholson, 1986).

3. *Educația morală a copiilor.*

Aceste noțiuni îl vor sprijini pe copil să-și ghideze comportamentul în relația cu ceilalți. În acest sens, părintele este cel mai bun exemplu pentru copil. Tot în sens moral, familia îi oferă copilului oportunitatea se a socializa și de a face parte dintr-un grup, dezvoltându-i simțul apartenenței (Blamers, 1978). Un alt aspect important al educației copiilor este aspectul moral religios și orice părinte ar trebui să se implice cu mare seriozitate în această latură a educației. (Sudds, 2007)

4. *Educația estetică a copilului.*

Familia învață copilul să aprecieze frumusețile naturii (Akers, 1994). Mijloacele massmedia, în mod special de televiziunea și rețelele de socializare influențează educația estetică. Nu se poate spune că este o influență strict pozitivă sau strict negativă; deoarece există numeroase emisiuni culturale, care îmbogățesc cunoștințele copiilor, dar și unele care ar putea deforma imaginația inocentă a copiilor. Părinții trebuie să controleze atât emisiunile pe care le urmărește, cât și timpul petrecut de către copil pe internet sau în fața televizorului.

„A fi un părinte bun presupune întâlnirea fericită a două individualități, părinte și copil, pe drumul parcurs de copil în dezvoltarea sa împreună cu părintele, care învață împreună cu și de la copilul său.” (Oaneș, Golea și Roth, 2010, p. 8)

Părinții au început să conștientizeze că educația copiilor nu mai poate fi făcută la întâmplare și au început să solicite ajutorul specialiștilor atunci când întâmpină dificultăți în exercitarea rolului de părinte. Acesta este motivul apariției programelor de tipul „Școala părinților”, organizate de către școli sau ONG-uri. Foarte interesante sunt lectoratele cu părinții pe teme specifice și consilierea individuală sau familială.

Scopul acestor programe este de a sprijini părinții să-și dezvolte competențele parentale, menținând valorile culturale cu care operează familia, sincronizând acțiunile părinților și ale școlii pentru găsirea unei abordări unitare a copiilor în procesul educațional. Aceste programe pot fi realizate periodic sau cu caracter permanent, uneori ca grup de suport, curs de informare sau întâlniri de socializare. (Oaneș, Golea și Roth, 2010)

În ceea ce privesc competențele parentale, trebuie subliniat faptul că sarcinile părinților sunt destul de dificile. Meseria de părinte este și frumoasă, dar și dificilă în același timp. (Dolean, 2002)

A fi un părinte bun presupune implicare în ceea ce faci, empatie și capacitatea de a comunica cu copiii. Un părinte bun este preocupat de dezvoltarea propriilor sale abilități de ascultare și înțelegere a micului univers care se naște în fiecare copil.

Un alt factor important pentru educația copilului este mediul în care acesta crește și se dezvoltă. Părinții trebuie să se implice și acest domeniu. Copiii au nevoie de joacă, de un mediu cald care să-i motiveze în învățare. În același timp părinții trebuie să aducă în fața copiilor lor provocări intelectuale (Hyson, 2003).

De asemenea, se accentuează ideea efortului unit al părinților privind educarea copiilor lor și consecvența lor privind mijloacele de educare (White, 1997). Orice familie ar trebui să construiască un mediu afectiv care să stimuleze dezvoltarea armonioasă a copiilor din toate punctele de vedere. (Minulescu, 2006). Căminul este prima școală, iar familia este cea care va pune temelia educației copilului. Avându-i drept instructori pe părinți, copilul va dezvolta abilități importante pentru viață: respectul, ascultarea, autocontrolul. Această temelie va trebui să fie extrem de solidă, copilul urmând să clădească pe ea întreaga sa viață.

Implicarea părinților îmbunătățește și activitatea școlii. Fiecare acțiune a școlii trebuie primită cu entuziasm de către părinți. Părinții vor putea cere sfatul profesorilor în legătură cu modul în care se pot implica în activitatea școlară (Dogget, 1987).

Părinții și profesorii vor forma un parteneriat educațional, stabilind împreună obiceiuri bune de învățare care să-i ajute pe copii, îi vor învăța să-și planifice activitățile și le vor dezvolta interesul în diverse domenii, fiecare oferind oportunități noi de învățare (Sisk și Clifton, 1981).

Implicarea părinților în educația copiilor poate fi sprijinită și de profesori, menținând un flux comunicațional pozitiv, oferindu-le sfaturile de care au nevoie, învățând despre cultura familiei, descriind părinților procesele educative, fiind receptivi la problemele și situațiile care apar în viața oricărui copil, având întotdeauna ceva special de spus fiecărui părinte despre copilul lui, oferindu-și sprijinul pentru îndrumarea și consilierea părinților.

În cazul în care fluxul de comunicare este scurt circuitat, parteneriatul educațional se suspendă, afectând procesul educațional. În unele cazuri părinții consideră că profesorii nu acordă suficientă atenție copiilor lor sau profesorii sunt de părere că părinții nu se implică suficient. Este recomandat ca, prin efortul ambelor părți, aceste bariere să fie îndepărtate, pentru binele copiilor (Ionescu și Bocoș, 2001).

Colaborarea dintre părinți și profesori se reflectă în dezvoltarea copiilor. Este necesar ca școala și familia să formeze un parteneriat educațional care să își asume în echipă responsabilitatea educației și dezvoltării copiilor. Familiile în care există ambii părinți, iar aceștia se implică în mod activ în educația copiilor, se bucură de un climat propice dezvoltării psihologice, comportamentale și educaționale (Iluț, 2005).

Succesul școlar este rezultatul mai multor experiențe trăite de elev în școală și în afara școlii. Fiind sub influența unui șir de evenimente corelate între ele, evaluarea rezultatului acestora asupra succesului școlar al elevilor este o mare provocare pentru cercetare. Cercetările efectuate în școli au arătat că mediul social afectează performanțele școlare (Hăgăruș, Roth, Mezei, 2014).

Succesul școlar al copiilor trebuie să fie obiectivul fiecărui părinte. Părinții trebuie să-și pregătească copiii pentru aceasta. Ei vor prezenta școala ca fiind un partener valoros în obținerea unor rezultate bune, vor stabili o relație adecvată cu profesorii, conștientizând faptul că au de învățat unul de la celălalt.

Rezultatele școlare ale elevilor sunt adesea influențate de mulți factori externi. Foarte importanți sunt moștenirea genetică a copilului, gradul de inteligență al acestuia, însă dacă aceștia nu se pot schimba, există câțiva factori care influențează într-o măsură mare rezultatele școlare ale copiilor, succesul acestora în plan emoțional și social, iar acești factori sunt la dispoziția părinților, a familiei unde copiii cresc și se dezvoltă.

În ultima perioadă, cercetările specialiștilor în privința cauzelor insuccesului școlar s-au orientat tot mai mult către mediul de proveniență al copilului. În acest sens s-a constatat că un mediu nefavorabil nu poate asigura minimul de referințe culturale necesare copilului pentru o dezvoltare școlară eficientă (Sălăvăstru, 2004).

Numeroase cercetări au reorientat viziunea în privința locului familiei față de instituția școlară (Van Zanten, 2002). Relația care se stabilește între părinți și școala unde învață copiii, are o importanță deosebită (Sui-Chu, 2003). Această relație crește semnificativ rezultatele la învățătură ale elevilor.

Cercetătorii au demonstrat că implicarea părinților în viața elevilor se poate face în diferite moduri: ajutându-i să ia decizii potrivite, ajutându-i la teme sau păstrând contactul cu școala. De asemenea, luând parte la activitățile școlare ale copiilor lor, părinții pot influența pozitiv succesul școlar (Garcia et al., 2001).

Un lucru alarmant este faptul că în urma cercetărilor s-a demonstrat că mai puțin de jumătate din părinți se implică în dezvoltarea academică a copiilor lor (Anderson și Minke, 2007).

În urma cercetărilor s-a ajuns la o altă concluzie importantă, aceea că implicarea este mai eficientă dacă are loc mai devreme, începând chiar cu grădinița sau școala primară” (Sy, Rowley și Schulenberg, 2007). Părinții care au obiceiul să citească copiilor, să-i învețe alfabetul și câteva cuvinte încă de la grădiniță, vor avea copii care, la sfârșitul ciclului primar, citesc fluent, înțeleg textul și scriu corect (Senechal, 2006).

Implicarea susținută a părinților aduce rezultate semnificative în recuperarea copiilor și adolescenților cu probleme serioase de comportament (Cookstoon și Finlay, 2006). Rezultate deosebite au fost și atunci când inspectorii de la protecția copilului împreună cu părinții s-au implicat în dezvoltarea școlară a copiilor (Saint-Jacques, Drapeau și Beaudoin, 2006).

Metodologie

Scopul cercetării

Orice părinte își dorește rezultate școlare deosebite pentru copiii lui. Dar acest lucru depinde de mai mulți factori. Cercetările în domeniu au demonstrat faptul că mediul familial poate influența și insuccesul școlar. Unele statistici arată că doar jumătate din părinți se implică activ în procesul educațional al copiilor (Anderson și Minke, 2007).

Scopul acestei cercetări este să identifice factorii care influențează succesul școlar al copiilor. Lucrul acesta urmează să fie demonstrat în desfășurarea acestei cercetări.

Obiectivele cercetării

O1: Stabilirea relației dintre nivelul de educație al părinților și performanțele școlare ale copiilor lor.

O2: Stabilirea relației dintre sumele alocate pentru educația copiilor și performanțele școlare ale acestora.

O3: Stabilirea relației dintre implicarea părinților în educația copiilor și performanțele școlare ale acestora.

Ipotezele cercetării

Rezultatele bune ale elevilor au fost totdeauna ținte ale părinților și cadrelor didactice deopotrivă. S-a observat adesea că implicarea părinților în viața copiilor lor a dus la îmbunătățirea rezultatelor acestora la învățătură.

Această cercetare își propune să răspundă la următoarele întrebări:

Ip 1: Performanțele școlare ale copiilor cresc odată cu nivelul de educație al părinților.

Ip 2: Nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor influențează performanțele școlare ale copiilor.

Ip 3: Performanțele școlare ale copiilor cresc odată cu implicarea părinților în educația lor.

Întrebările de cercetare

În cadrul cercetării se pornește de la următoarele întrebări:

H1: Există o relație între nivelul de educație al părinților și succesul școlar al copiilor lor?

H2: Există o relație între nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor și performanțele școlare ale copiilor?

H3: Există o relație între implicarea părinților în educația copiilor și performanțele școlare ale acestora?

În vederea atingerii obiectivelor propuse în această cercetare am investigat următoarele variabile:

Variabile independente:

- Nivelul de educație al părinților,
- Nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor,
- Nivelul de implicare al părinților în educația copiilor,

Variabila dependentă:

- Succesul școlar al copiilor.

Prezenta cercetare a fost realizată pe un lot de 75 de respondenți, părinți ai elevilor care studiază la o unitate școlară din Timișoara. Dintre aceștia, 65 de respondenți au domiciliul în mediul urban, în timp ce 10 domiciliază în mediul rural.

Studiul s-a desfășurat în luna august 2020, și a avut drept categorii de subiecți ai eșantionului părinți ai copiilor, elevi ai unor instituții de învățământ din Timișoara.

Pentru recoltarea datelor s-a folosit metoda bulgărelui de zăpadă, colectarea datelor realizându-se într-o perioadă de 2 zile calendaristice, prin intermediul unui chestionar online.

Părinții respondenți au primit chestionarul (tabel nr.1) prin intermediul rețelelor de socializare Messenger și Facebook.

Datele colectate se referă la ultimul an școlar încheiat.

Cercetarea a fost una cantitativă de tip corelațional propunându-și să stabilească relația dintre două variabile, respectiv factorii care influențează educația copiilor și succesul școlar al acestora. În cadrul cercetării se pornește de la ipoteza existenței unei relații semnificative statistic între factorii care influențează educația copiilor și succesul școlar al acestora. Instrumentul aplicat a fost un chestionar online care conține 18 întrebări privind implicarea părinților în educația copiilor, aplicat pe un eșantion de 75 de respondenți, părinți ai elevilor unor școli din Timișoara.

Limitele cercetării

Datorită unui volum mare de lucru, lipsei resurselor umane, precum și rațiunilor de ordin financiar nu am putut lucra pe o populație a întregului județ. De aici au decurs o serie de delimitări.

Populația reprezentativă fiind foarte mare, am decis constituirea unei populații țintă reprezentată de părinții elevilor din Timișoara. Însă, și în aceste condiții, este necesară o delimitare a numărului de părinți pentru micșorare a eșantionului până la 75. Pentru aceasta am ales elevi ai școlilor din orașul Timișoara, eșantionul fiind constituit din câte un părinte al elevilor din clasele V-VIII. Unele rațiuni financiare determinate de costurile deplasărilor, ar putea implica, însă, și alte feluri de delimitări.

Rezultate

Valorile variabilelor implicate în această ipoteză au înregistrat următoarele valori:

În cazul variabilei independente – nivelul de pregătire al părinților, s-au înregistrat următoarele valori: Școala profesională – 3 respondenți, liceu – 11 respondenți, facultate – 53 respondenți, master – 6 respondenți, doctorat – 2 respondenți.

În cazul variabilei dependente – Succesul școlar al copiilor, 67 de respondenți au declarat medii între 9 și 10, în timp ce doar 8 au declarat medii între 8 și 9.

Valoarea testului exact Fisher pentru variabilele: media de absolvire din ultimul an școlar și nivelul de educație al părinților este 8.129, cu valoarea lui p de .051.

Există o corelație slabă între nivelul de educație al părinților și performanțele școlare ale copiilor, prin urmare, odată cu creșterea nivelului de educație al părinților nu cresc și performanțele școlare ale copiilor, părinții cu un nivel de educație superior neavând copii cu note mai bune (vezi detalierea în tabelul nr.3).

Prin urmare, putem concluziona că ipoteza Ip.1: Performanțele școlare ale copiilor cresc odată cu nivelul de educație al părinților, se respinge.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2- sided)
Pearson Chi-Square	12.022 ^a	4	.017	.037
Likelihood Ratio	8.311	4	.081	.048
Fisher's Exact Test	8.129			.051
N of Valid Cases	75			

a. 6 cells (60.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .21.

Valorile variabilelor implicate în această ipoteză au înregistrat următoarele valori:

În cazul variabilei independente – nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor, s-au înregistrat următoarele valori: sub 500 lei - 13 respondenți, între 500 și 1000 lei – 49 respondenți, peste 1000 lei – 13 respondenți.

În cazul variabilei dependente – Succesul școlar al copiilor, 67 de respondenți au declarat medii între 9 și 10, în timp ce doar 8 au declarat medii între 8 și 9.

Valoarea testului exact Fisher pentru variabilele: nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor și media de absolvire din ultimul an școlar este .253, cu valoarea lui p de 1.000.

Nu există o corelație între nivelul sumelor alocate pentru educație și performanțele școlare ale copiilor, prin urmare, odată cu creșterea sumelor alocate pentru educație nu cresc performanțelor școlare ale copiilor, sumele alocate în plus nu influențează succesul școlar al copiilor (vezi detalierea în tabelul nr.6).

Prin urmare, putem concluziona că ipoteza Ip.2: Nivelul sumelor alocate pentru educația copiilor influențează performanțele școlare ale copiilor, se respinge.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	.369 ^a	2	.831	1.000
Likelihood Ratio	.387	2	.824	1.000
Fisher's Exact Test	.253			1.000
N of Valid Cases	75			

a. 2 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.39.

Valorile variabilelor implicate în această ipoteză au înregistrat următoarele valori:

În cazul variabilei independente – nivelul de implicare al părinților în educația copiilor, sau înregistrat următoarele valori: 2 ore/săptămână – 6 respondenți, 4 ore/săptămână – 13 respondenți, 6 ore/săptămână – 13 respondenți, 8 ore/săptămână – 13 respondenți, 10 ore/săptămână – 30 respondenți.

În cazul variabilei dependente – Succesul școlar al copiilor, 67 de respondenți au declarat medii între 9 și 10, în timp ce doar 8 au declarat medii între 8 și 9.

Valoarea testului exact Fisher pentru variabilele: nivelul de implicare al părinților în educația copiilor și media de absolvire din ultimul an școlar este 3.002, cu valoarea lui p de .582.

Există o corelație slabă între timpul alocat de părinți pentru educația copiilor și performanțele școlare ale copiilor, prin urmare, odată cu creșterea timpului alocat de părinți pentru educație nu cresc performanțelor școlare ale copiilor, durata de timp alocată de părinți pentru educația copiilor nu influențează succesul școlar al copiilor (vezi detalierea în tabel nr.9).

Prin urmare, putem concluziona că ipoteza Ip.3: Performanțele școlare ale copiilor cresc odată cu implicarea părinților în educația lor, se respinge.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2- sided)
Pearson Chi-Square	3.826 ^a	4	.430	.476
Likelihood Ratio	5.676	4	.225	.349
Fisher's Exact Test	3.002			.582
N of Valid Cases	75			

a. 5 cells (50.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .64.

Discuții

Un rezultat interesant, obținut în urma centralizării rezultatelor este faptul că 98,7% din totalul părinților chestionați consideră că este importantă implicarea familiei în educația copiilor.

Tocmai acest rezultat indica faptul că lotul de părinți investigat a fost foarte omogen, părinții chestionați au fost din categoria celor care conștientizează importanța implicării în educația copilului.

8. Considerați că este importantă implicarea familiei în educația copiilor?

75 de răspunsuri

Diagrama nr.1 Implicarea părinților în educația copiilor

Cu toate acestea, după cum se observă în diagrama nr.2 de mai jos, intervalul de timp alocat de părinți pentru educația copiilor este foarte variat:

8% dintre părinți petrec 2 ore/săptămână pentru educația copilului,

17,3% dintre părinți petrec 4 ore/săptămână

17,3% dintre părinți petrec 6 ore/săptămână

17,3% dintre părinți petrec 8 ore/săptămână

40% dintre părinți petrec 10 ore/săptămână

În condițiile în care rezultatele școlare sunt relativ asemănătoare, acest lucru poate indica faptul că nevoile copiilor sunt diferite, părinții adaptându-și programul în funcție de acestea.

Este un fapt îmbucurător să constatăm că părinții devin asertivi, investind timp și energie în educarea copiilor, contribuind astfel la succesul școlar al copiilor lor.

11. Câte ore alocăți pe săptămână pentru educația copilului dumneavoastră?

75 de răspunsuri

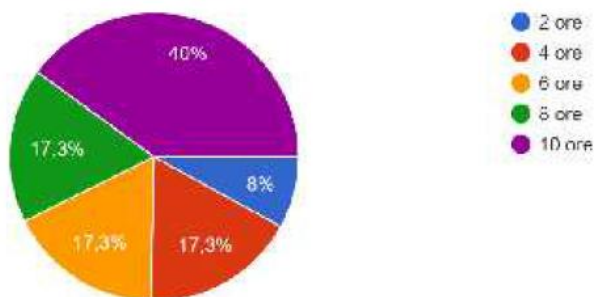

Diagrama nr.2 Ore alocate săptămânal pentru educația copilului

Un fapt la fel de îmbucurător sunt și rezultatele deosebite la învățătură, așa cum reiese din diagrama nr.15. Mediile de absolvire din ultimul an școlar ne indică un procent deosebit de mare de 89,3% al elevilor cu note între 9 și 10, în timp ce mediile între 8 și 9 ocupă doar 10,7%.

15. Vă rog să menționați intervalul în care se încadrează media de absolvire a copilului dumneavoastră din ultimul an școlar:

75 de răspunsuri

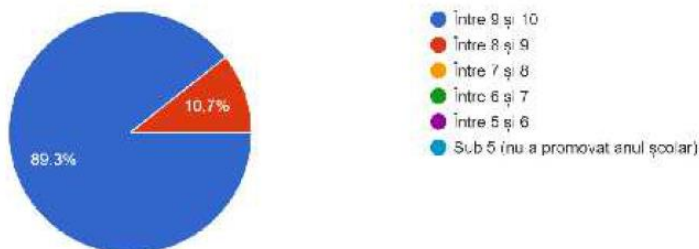

Diagrama nr.3 Media de absolvire din ultimul an școlar

În urma centralizării rezultatelor chestionarului am constatat că 98,7% din totalul părinților chestionați consideră importantă participarea lor la activitățile organizate de către școală, precum și la ședințele cu părinții. Acest lucru se poate observa în diagrama nr.14 atașată mai jos.

14. Considerați important să participați la ședințele cu părinții și la activitățile școlare ale copilului?

75 de răspunsuri

Diagrama nr.4 Gradul de implicare al părinților în activitățile școlare

În privința stilului parental, 92% dintre părinții chestionați sunt adepții unui stil parental echilibrat, în timp ce 8% dintre părinții chestionați adoptă un stil parental permisiv. (Diagrama nr.13)

13. Ținând cont de modul în care vă implicați în educația copilului, considerați că este bine să:

75 de răspunsuri

Diagrama nr.5 Stiluri parentale

În ceea ce privește sumele investite de părinți în educația copiilor, toți respondenții consideră că acesta este oportun (diagrama nr.10), 60 dintre aceștia considerând că este un drept al tuturor copiilor, în timp ce 15 respondenți consideră că ar trebui să fie un drept al copiilor pentru care familia nu poate asigura suportul financiar necesar pentru educație.

10. Considerați oportun ca statul să ofere suport financiar suplimentar pentru educație? Al cui ar trebui să fie acest drept?

75 de răspunsuri

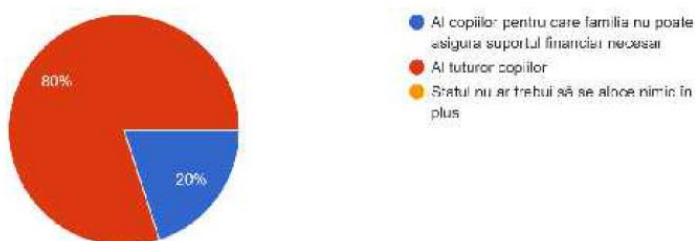

Diagrama nr.6 Suport financiar suplimentar pentru educație

Concluzii

În urma cercetării și a prelucrării datelor statistice, rezultatele obținute nu confirm ipotezele existenței unei relații semnificative din punct de vedere statistic între factorii analizați în cercetarea prezentă, care influențează educația copiilor și succesul școlar al acestora. Acest studiu prezintă și o serie de limite precum lipsa unei cercetări

calitative, un eșantion relativ redus și omogen de părinți respondenți și dezavantajele platformei Google Docs, prin intermediul căreia am aplicat chestionarul online.

Rezultatul acestei cercetări nu confirmă existența unei relații strânse între factorii analizați în cercetarea prezentă și succesul școlar al copiilor.

Concluziile desprinse în urma cercetării nu pot fi extrapolate la nivelul întregii populații, însă contribuie la o mai clară înțelegere a rolului pe care îl are familia în educația copiilor, oferă posibilități viitoare de cercetare și ne determină să acordăm o atenție deosebită primei instituții de educație din viața omului - familia.

În ciuda rezultatelor obținute, considerăm că implicarea părinților în educația copiilor precum și alocarea de fonduri din bugetul familiei pentru educație sunt factori importanți pentru succesul școlar al copiilor și recomandăm părinților continuarea acestora.

Succesul școlar nu este un dat al tuturor, ci presupune energie, timp și investiții importante din partea tuturor celor implicați ca parteneri în procesul de educație: școală, părinți, elevi.

Bibliografie

- Akers, G. (1994). Nurturing faith in the Christian School. *The Journal of Adventist Education*, 56(2), P. 6.
- Anderson, K. J. și Minke, K. M. (2007). Parent involvement in education: Toward an understanding of parents' decision making. *The Journal of Educational Research*, 5(8), Pp. 311-323.
- Blamers, H. (1978). *The christian mind*. South Bend, IN: Servant Publications.
- Cookstoon, J. T. și Finlay, K. A. (2006). Father involvement and adolescent adjustment: Longitudinal finding from add health. *Fathering*, 4(2), Pp. 137-158.
- Dogget, M. (1987). Staff development: Eight leadership behaviors for principals. *NASSP Bulletin*, 71(497), Pp. 1-10.
- Dolean, I., Dolean, D., (2002), *Meseria de părinte*, București: Aramis Print SRL.
- Hăgăruș, P.T., Roth, M., Mezei, E., (2014), *Profilul succesului școlar în România*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Garcia, C. C., Palacios, N., Bailey, B., Silver, R., DiMartino, L. și Chin, C. (2001). Parental involvement in children's education: Lessons from three immigrant groups. *Parenting: Science and Practice*, 2(3), Pp. 303-324.

- Iluț, P. (2005). *Sociopsihologia și antropologia familiei*, București: Polirom.
- Ionescu, M. și Bocoș, M. (2001). *Cercetarea pedagogică și inovația în învățământ, în Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorilor*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Oaneș, C., Golea, N., Roth, M., (2010), *Ghid pentru educația părinților*, Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Oliva, P. F. (1989). *Supervision for today's schools*. White Plain, NY: Longman.
- Hein, E. și Nicholson, M. J. (1986). *Contemporary leadership behavior: Selected readings*. Homewood, IL: Scott, Freeman and Company.
- Hyson, M. (2003). Putting early academics in their place. *Educational Leadership*, 60(7), Pp. 20-23.
- Saint-Jacques, D., Drapeau, S. și Beaudoin, D. (2006). Parent involvement practices in child protection: A matter of know-how and attitude. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 23(2), Pp. 196-215.
- Sisk, H. L. și J Clifton W. (1981). *Management and organization*. Cincinnati, OH: SouthWestern.
- Stan, E., (2018), *Autoritate și educație, Iași: Editura Polirom*.
- Sudds, G. (2007). Adventist elementary education: Our Father's plan for "No child left behind". Accesat la 10 iunie 2020, <http://circle.adventist.org/files/nadspiritual/FathersPlan.pdf>
- Pourtois, J. P. și Desmet, H. (1991). Quelques determinants familiaux de la trajectoire scolaire et sociale. *Revue Francaise de Pedagogie*, 96, Pp. 5-15.
- Senechal, M. (2006). Testing home literacy model: Parent involvement in kindergarten is differently related to grade 4 reading comprehension, fluency and reading for pleasure. *Scientific Studies of Reading*, 10(1), Pp. 59-87.
- Sui-Chu, E. H. (2003). Teachers' views on educational decentralization towards parental involvement in an Asian educational system: The Hong Kong case. *International Studies in Educational Administration*, 31(3), Pp. 58-75.
- Sy, S. R., Rowley, S. J. și Schulenberg, J. E. (2007). Predictors of parental involvement across contexts in Asian American and European American families. *Journal of Comparative Family Studies*, 38(1), Pp. 1-29.
- Sullivan, R. L. și Wircenski, J. W. (1987). Clinical supervision: The role of the principal. *NASSP Bulletin*, 71 (497), Pp. 20-23.
- White, E. G. (1997). *Sfaturi pentru părinți, educatori și elevi*. București: Viață și Sănătate.

Editor in chief:

Cosmin GOIAN

Phone: (+40) 0744 810 318

E-mail: cosmin.goian@e-uvt.ro

Adress: Blvd. Vasile Pârvan, No. 4, 300233, Timisoara, Timis, Romania

ISSN 2668-3512

ISSN-L 2668-3512

Empirical Research in Social Work and Sociology

Editura Universității de Vest din Timișoara